

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

І. Коротяєва

Самостійна робота студентів з дисципліни
«Методика викладання англійської мови в
середній профільній школі»

Для студентів-магістрантів філологічного
факультету спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська))

Рекомендовано до друку на за-
сіданні Вченої ради Донбась-
кого державного педагогічного
університету, протокол № 1 від
28.08.2020 р.

Слов'янськ : ДДПУ, 2020

УДК 378.016:811.111(075.3)

К68

Затверджено на засіданні кафедри германської та слов'янської філології (пр. № 1 від 27.08.2020 р.)

Затверджено на засіданні Вченої ради університету (пр. № 1 від 28.08.2020 р.)

Рецензенти: Бескорса О.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і практики початкової освіти (Донбаський державний педагогічний університет);

Капніна Г.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології (Донбаський державний педагогічний університет).

Укладач: Коротяєва І.Б.

К68 Самостійна робота студентів з дисципліни «Методика викладання англійської мови в середній профільній школі»: для студентів-магістрантів філ. ф-у спец. 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) / І.Б. Коротяєва; М-во освіти і науки України, ДДПУ. – Слов'янськ : Видавництво ДДПУ, 2020. – 121 с.

Навчально-методичний посібник містить п'ять тематичних блоків із курсу «Методика викладання англійської мови в середній профільній школі» і призначений для самостійної роботи студентів магістратури, спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)). У посібнику пропонуються сучасні методичні матеріали, практичні завдання, завдання та питання для самоконтролю, плани-конспекти уроків англійської мови, сценарії позакласних заходів, методичні рекомендації з написання курсової роботи; додається перелік актуальних наукових та методичних джерел.

Призначається студентам-магістрантам мовних спеціальностей (денної та заочної форми навчання), вчителям і викладачам англійської мови.

УДК 378.016:811.111(075.3)

© Коротяєва І.Б., 2020 р.

© ДДПУ, 2020 р.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. СЕРЕДНЯ ПРОФІЛЬНА ШКОЛА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ОСВІТНЬОЇ РЕФОРМИ	6
РОЗДІЛ 2. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ СЕРЕДНЬОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ	23
РОЗДІЛ 3. ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ В НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ	35
РОЗДІЛ 4. КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СЕРЕДНІЙ ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ.....	46
РОЗДІЛ 5. ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ В СЕРЕДНІЙ ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ.....	57
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ...	120

ВСТУП

Навчально-методичний посібник містить дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Методика викладання англійської мови в середній профільній школі», що є одним із обов'язкових освітніх компонентів освітньої програми для підготовки студентів другого магістерського рівня вищої освіти, спеціальності 014 Середня освіта (Мова та література (англійська)). Мета навчальної дисципліни – забезпечити основи методичної підготовки здобувачів до реалізації професійних функцій учителя англійської мови в закладах загальної середньої освіти (середня профільна школа). В ході самостійної роботи з даної дисципліни студенти-магістранти формують фахові компетентності, усвідомлюють сутність методичних явищ і набувають практичних умінь навчання іноземної мови та іншомовної культури. Навчально-методичний посібник укладено з урахуванням сучасних досліджень та «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти».

Посібник містить п'ять тематичних блоків модуля «Методика викладання англійської мови в середній профільній школі»:

- 1) Середня профільна школа на сучасному етапі освітньої реформи;
- 2) Інноваційні методи навчання іноземної мови учнів старших класів середньої профільної школи;
- 3) Проектна технологія в навчанні англійської мови учнів середньої профільної школи;
- 4) Курсова робота з методики викладання англійської мови в середній профільній школі;
- 5) Планування уроків англійської мови та організація позакласної роботи в середній профільній школі.

У посібнику пропонуються сучасні методичні матеріали, практичні завдання та питання для самоконтролю,

плани-конспекти уроків англійської мови та сценарії позакласних заходів, методичні рекомендації з написання курсової роботи; додається перелік актуальних наукових та методичних джерел.

Робота з навчально-методичним посібником допоможе студентам-магістрантам усвідомити роль вчителя іноземної мови у сучасному освітньому середовищі.

Навчально-методичний посібник призначено студентам-філологам, здобувачам магістратури, учителям і викладачам англійської мови.

РОЗДІЛ 1. СЕРЕДНЯ ПРОФІЛЬНА ШКОЛА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ОСВІТНЬОЇ РЕФОРМИ

Завдання: Ознайомтеся з фрагментом навчально-методичного посібника Тамари Полонської «Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи» і складіть короткі тези за прочитаними матеріалами.

Місце і роль іноземної мови у профілізації сучасної шкільної освіти

У Концепції профільного навчання у старшій школі одним із пріоритетних напрямів освітньої політики визначено створення системи профільного навчання в 10-11-х класах загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ).

Основними цілями запровадження профільного навчання є:

- забезпечення профільного (розширеного) вивчення окремих навчальних предметів згідно з програмами загальної середньої освіти;
- створення умов для істотної диференціації змісту навчання старшокласників із широкими і гнучкими можливостями побудови ними індивідуальних освітніх програм;
- сприяння встановленню рівного доступу до повноцінної освіти різним категоріям учнів відповідно до їхніх здібностей, індивідуальних нахилів і потреб;
- розширення можливостей соціалізації школярів, забезпечення наступності між загальною і професійною освітою, у тому числі ефективнішої підготовки випускників школи до засвоєння програм вищої професійної освіти;

- виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання та мобільності в умовах реформування сучасного суспільства.

На думку ряду вчених, серед яких Н.М. Бібік, В.П. Бондарєв, П.С. Лернер, С.М. Чистякова та інші, профільне навчання – це особливий вид диференціації та індивідуалізації навчання, форма організації навчальної діяльності старшокласників, при якій враховуються їхні інтереси, нахили і здібності, створюються умови для максимального розвитку учнів відповідно до їхніх пізнавальних і професійних намірів завдяки особливій структурі, змісту й організації навчального процесу.

Профільність є не просто поглибленням знань з одного, двох чи більше навчальних предметів, а практичним досвідом діяльності в певній професійній сфері, спрямованим на формування інтегрованих знань і соціальних компетентностей учнів. Так, зокрема, метою філологічного профілю навчання іноземних мов у старших класах загальноосвітніх навчальних закладів є задоволення професійного інтересу школярів до занять мовами і філологією. При цьому практичні завдання можуть ставитися різні, залежно від конкретних педагогічних умов навчання, потреб учнів і наявності відповідних кадрів. Наприклад, це може бути підготовка гідів-перекладачів або перекладачів технічної чи художньої літератури, науково-дослідна діяльність у галузі конкретної мови, або загального і порівняльного мовознавства, оволодіння елементарними дидактичними навичками та підготовка до вступу на мовні факультети педагогічних вищих навчальних закладів (ВНЗ).

Щодо ролі іноземних мов у нефілологічному профілі, то варто зазначити, що іноземна мова (ІМ) може бути інтегрована в будь-який нефілологічний профіль, якщо школа вважатиме це за можливе й доцільне. У нефілологічних профілях ІМ виступає не лише метою, але й засобом вивчення іншої нелінгвістичної предметної галузі (наприклад,

економіки, історії, інформатики тощо), причому засобом, яким слід добре володіти. Поглиблене вивчення ІМ в межах нефілологічного профілю проявляється в більшій увазі до мовних форм, мовних закономірностей, а також соціокультурних особливостей мови, що вивчається, і забезпечується більшою кількістю годин, ніж у базовому курсі. Варто підкреслити, що профільне вивчення ІМ у старших класах нефілологічного профілю є на сьогоднішній день самим затребуваним.

У системі сучасної освіти ІМ займає особливе місце в силу своїх соціальних, пізнавальних і розвивальних функцій як ще один засіб спілкування, пізнання оточуючого світу та розширення його кордонів. Вивчення ІМ є ефективним засобом соціалізації, самовираження, інтелектуального, емоційного і морального розвитку особистості. Інтернаціоналізація всіх сфер суспільного життя, що посилилася останнім часом, робить життєво важливим і з практичної точки зору володіння ІМ. Немає особливої необхідності говорити про виховну і розвивальну функції ІМ як самостійного, ізольованого від єдиної системи виховання та розвитку особистості процесу. У будь-якій освітній системі він вписується в єдиний процес розвитку мотивації учіння, пам'яті, інтелектуальних здібностей, самостійності, ініціативності та інших якостей особистості.

Іншомовна діяльність у межах освітнього процесу в школі має ознаки цілісності (мова – сукупність видів мовленнєвої діяльності) та організованості (взаємодія всіх видів мовленнєвої діяльності); вона тісно пов'язана зі змістом освіти і має ряд особливостей.

По-перше, «Іноземна мова» – це навчальний предмет, який викладається власне іноземною мовою, або з її використанням. З одного боку, ІМ може не бути профільним предметом, у зв'язку з чим висока мовна компетентність вважається лише умовно. З іншого, зважаючи на те, що навчальний план передбачає державну підсумкову атестацію з іноземної мови в 11 класі, якщо це профільний предмет,

іншомовна діяльність старшокласника має представляти вираження науково обґрунтованого використання ІМ як мови навчання. При цьому рівень мовних знань учнів старших класів має бути достатнім.

По-друге, як відзначалося вище, навчання ІМ являє собою навчання комплексу різних видів мовленнєвої діяльності.

По-третє, ступінь оволодіння ІМ розглядається на рівні автоматизованої навички. Ця особливість належить до загальної специфіки ІМ як предмета, що викладається, і означає, що старшокласник повинен не лише завчити певний обсяг навчального матеріалу і відтворити його на заліку чи екзамені, але й розмістити цей матеріал в довготривалій пам'яті з метою подальшого багаторазового відтворення та використання. Навчання ІМ принципово відрізняється від навчання інших шкільних предметів. Механізми цього процесу завжди є індивідуальними для кожного учня, а способи запам'ятовування явищ мови – індивідуалізованими, тому діяльність школяра має бути організована максимально ефективно. А це можливо за оптимального управління пізнавальною та навчальною діяльністю, пов'язаного зі знанням індивідуальних особливостей старшокласників у галузі вивчення іноземних мов.

Варто зазначити, що оволодіння ІМ орієнтовано не лише на діяльність і спілкування, тобто на співрозмовника, і не тільки на образ світу, тобто на свідомість, але й на особистість учня. Воно пов'язано з цілим рядом особистісних моментів, до яких відноситься мотивація, та або інша настанова (установка за Д. Узнадзе), проблема Я-особистісної та групової ідентичності тощо. Особливою проблемою є ставлення людини до мови і позитивна або негативна настанова на мовлення цією мовою.

Таким чином, психолого-педагогічна проблема оволодіння ІМ являє собою багатокомпонентний, інтегральний комплекс, який охоплює практично всю різноманітність

особистісно-індивідуальних і суб'єктно-діяльнісних проявів особистісної активності.

Профільне навчання ІМ є цілеспрямованою підготовкою учнів до подальшої навчальної і/або професійної діяльності, пов'язаної з використанням ІМ як об'єкта майбутньої спеціальності або як засобу професійної комунікації. Отже, профільне навчання – це не просто глибше вивчення предмета, це, перш за все, спеціальна система заходів, що спрямовує учнів на діяльнісне застосування своїх іншомовних знань і вмій, орієнтує засобами ІМ на майбутню професійну діяльність.

Цілі профільного навчання ІМ мають два аспекти: предметний і особистісний. Предметний аспект – це оволодіння школярами основами наукових знань, загальна підготовка до практичної діяльності та формування наукових переконань. Особистісний аспект передбачає розвиток уміння мислити (оволодіння певними розумовими операціями: класифікацією, синтезом, порівнянням, рефлексією тощо), розвиток творчих і пізнавальних здібностей, а також певних психологічних якостей, зокрема: сприйняття, уваги, пам'яті, уваги, рухової сфери, формування потреб, мотивів поведінки і системи цінностей.

На старшому етапі навчання ІМ учні повинні в повному обсязі оволодіти структурою навчальної діяльності та всіма необхідними для її реалізації навчальними діями і вміннями. На цьому етапі у старшокласників має бути сформована не лише здатність до рефлексії своєї навчальної діяльності в усіх її компонентах, але й здатність до рефлексії своїх власних здібностей і можливостей використовувати ІМ як засіб комунікації. У старшій школі особливого значення набуває формування особистості учня як активного суб'єкта власної навчальної діяльності з оволодіння ІМ. Випускник школи повинен володіти знаннями з ІМ, що складають цілісну картину світу, а також мати необхідні навички й уміння здійснювати різні види діяльності. Він має

бути готовим до міжособистісної та міжкультурної співпраці і в межах своєї країни, і на міжнародному рівні.

Профільне навчання іноземної мови в ЗЗСО, що вводить лише в 10-му класі, ні в якому разі не можна прирівнювати до профільної підготовки у школах із поглибленим її вивченням, де діти орієнтовані на мовний профіль із самого початку вивчення мови і відповідним чином умотивовані. Більшість учнів старшої школи розуміє значення вивчення ІМ і затребуваність її в сучасному світі, проте рівень їхнього володіння цією мовою надто різниться. Одним учням легко дається ІМ, вони залюбки її вивчають, незважаючи на те що свою майбутню професійну діяльність не збираються пов'язувати зі знанням ІМ. Інші, навпаки, виявляють великий інтерес і завзяття до вивчення ІМ, переконані в необхідності досконалого володіння нею, і хотіли б у майбутньому здобути професію, безпосередньо пов'язану з ІМ. Проте, існує категорія учнів, яким ІМ дається важко, вони значно відстають у навчанні від своїх ровесників, утратили мотивацію до її вивчення, хоча, можливо, і хотіли б володіти нею на елементарному комунікативному рівні.

Метою профільного навчання ІМ є досягнення рівня іншомовної комунікативної компетенції, який наближується до рівня навченості B2 у термінах Ради Європи. Разом із тим, завдання профільного навчання цього навчального предмета значною мірою диференціюється з урахуванням сфери майбутньої професійної діяльності школярів. При цьому спеціалізація може варіюватися залежно від таких професійних прагнень учнів: наміру продовжити профільне вивчення ІМ в лінгвістичному/мовному педагогічному ЗВО; бажання використовувати ІМ як засіб оволодіння іншою предметною галуззю; планів використовувати ІМ у практичній діяльності безпосередньо після закінчення школи, наприклад, гідом-перекладачем, секретарем-референтом зі знаннями іноземної мови тощо.

Основні функції іншомовної освіти закладено в її призначенні, а саме:

- забезпечити завершення мовної загальноосвітньої підготовки випускників школи;
- допомогти старшокласникам у самовизначення та у визначенні ролі ІМ в їхніх подальших планах на майбутнє;
- створити базу для можливого використання ІМ у трудовій діяльності після закінчення школи;
- націлити і підготувати учнів старших класів до продовження мовної професійної освіти, де ІМ може бути метою професійної діяльності або засобом для оволодіння іншою предметною галуззю.

Відповідно до Концепції профільного навчання у старшій школі профіль навчання охоплює таку сукупність предметів: базові загальноосвітні предмети, профільні предмети і елективні курси.

Базові загальноосвітні предмети є обов'язковими для всіх учнів у всіх профілях навчання. Тобто, ці предмети відображають обов'язкову для всіх школярів інваріантну складову частину освіти і спрямовані на завершення їхньої загальноосвітньої підготовки. Іноземна мова серед інших навчальних предметів також є обов'язковим предметом.

Профільні загальноосвітні предмети – це предмети підвищеного рівня, що визначають спрямованість кожного конкретного профілю навчання і є обов'язковими для учнів, які обрали цей профіль навчання. Ці предмети забезпечують поглиблене його вивчення. Так, наприклад, іноземна мова є профільним навчальним предметом у філологічному напрямі (профіль навчання «іноземна філологія»).

Елективні курси – це обов'язкові курси за вибором учнів, що входять до складу профілю навчання у старшій школі та реалізуються за рахунок шкільного компонента навчального плану. Елективні курси повинні мати ту ж предметну спрямованість, що і профільний курс. Так, стосовно філологічного профілю актуальними можуть бути, наприклад, курси основ лінгвістики і англійської (або іншої)

мови, перекладацької діяльності, літератури і культури країни мови, що вивчається тощо. У класах нефілологічного профілю елективні курси будуть мати іншу спрямованість, наприклад, ділової англійської мови, основ журналістики тощо.

Згідно з поглядами сучасних методистів та дослідників графічно структура профільного навчання іноземної мови в ЗЗСО України може мати такий вигляд:

Структура профільного навчання іноземної мови

Профільний курс (НЕ МЕНШЕ 5 ГОДИН НА ТИЖДЕНЬ)! Базовий курс (3 години)		1 РІВЕНЬ
+		2 РІВЕНЬ
завдання на детальніше опрацювання матеріалів базового курсу (за рахунок завдань на всебічний аналіз текстів, реферування, анотування тощо), а також, які спрямовують на використання модулів		
+		3 РІВЕНЬ
додатковий професійно-орієнтований матеріал і відповідні способи діяльності, що містяться в модулях, наприклад:		
Модуль 1: Дещо про мови і науки про мови	Модуль 2: 3 історії літератури	
Елективні курси		Практики
		4 РІВЕНЬ

Як видно зі схеми, профілізація при навчанні ІМ учнів старшої школи здійснюється на чотирьох рівнях. Поглиблення професійно-орієнтованого навчання відбувається за рахунок:

- ретельнішого опрацювання інваріантної частини (ядра) змісту навчання (2-ий рівень);

- підключення модулів із додатковим профільно-орієнтованим матеріалом, який співвідноситься із професійною спрямованістю профілю (3-й рівень);
- залучення елективних курсів і практик (4-ий рівень).

Приблизне співвідношення обсягу базових загальноосвітніх предметів, профільних загальноосвітніх предметів і елективних курсів визначається пропорцією 50:30:20.

Відповідно до Концепції профільного навчання у старшій школі профіль навчання *іноземна філологія* разом із двома іншими профілями (*українська філологія, історико-філологічний*) віднесено до *філологічного* напрямку. У цьому напрямі ІМ разом із літературою і країнознавством виступає метою поглибленого вивчення цього навчального предмета. В інших профілях ІМ є також і засобом вивчення іншої предметної галузі, яким необхідно добре володіти (наприклад, історії, географії, інформатики, економіки, природничих дисциплін).

Профільний рівень оволодіння ІМ у філологічному напрямі передбачає поглиблене і професійно зорієнтоване вивчення предмета і на нього відведено 5 год. на тиждень. На другу іноземну мову на профільному рівні в 10—11-х класах відводиться 3 год.

Оволодіння ІМ у природничо-математичному, технологічному, художньо-естетичному і спортивному напрямках здійснюється відповідно до рівня стандарту (3 год. на тиждень). Тут ІМ не є профільним чи базовим предметом (наприклад, ІМ у фізико-математичному профілі).

Учні, які обрали профільними предмети суспільногуманітарного напрямку, продовжують вивчати ІМ згідно з академічним рівнем (3 год. на тиждень), де ІМ не є профільним предметом, але є базовим (наприклад, ІМ в історичному профілі).

Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, уведення ЕК, факультативів становить у 10-му класі 5,5 год., в 11-му – 5 год.

Якість навчальної підготовленості учнів у випускному класі (рівень стандарту й академічний рівень) має досягти рівня B1 за шкалою, рекомендованою європейськими стандартами. Рівень навчальних досягнень випускників профільної школи має становити показника B2. Для досягнення зазначених показників вчителів слід пам'ятати, що в цьому віці малоефективними є ті методи і прийоми, котрі давали помітні результати на попередніх ступенях навчання. Учні старшого віку неохоче імітують і виконують механічні завдання, мету виконання яких вони не розуміють. Натомість, вони з інтересом читають змістовні тексти. Ще більшу роль, ніж в основній школі, відіграють самостійні види роботи над мовою, особливо в тих учнів, які бажають серйозно вивчати мову.

Проте, разом з іншими дослідниками (Н. П. Басай, В. Г. Редько та ін.), вважаємо що теоретичну модель процесу навчання іноземних мов у сучасній старшій школі доцільно розглядати виходячи з двох рівнів: рівня стандарту і профільного рівня.

Особливістю профільного навчання є застосування низки нових інформаційних технологій. Ставляться завдання комплексного використання технічних засобів навчання, переходу від репродуктивних форм навчальної діяльності до самостійних, пошуково-дослідницьких видів роботи, перенесення акценту на аналітичний компонент навчальної діяльності, формування комунікативної культури учнів і розвиток умінь роботи з різними типами інформації тощо, про що йтиметься далі.

Виходячи з того, що профільне навчання – це засіб диференціації та індивідуалізації учнів, воно (профільне навчання) вимагає реалізації особистісно орієнтованого підходу в навчальному процесі, при якому кожен старшокласник може вибудовувати індивідуальний освітній шлях, або особистий професійний план за умови створення необхідних умов для його навчання відповідно до професійних інтересів завдяки особливій структурі, змістові й організації

навчального процесу. Це зобов'язує вчителів орієнтувати навчальний процес не лише на засвоєння учнями певних знань, але й на розвиток їхніх пізнавальних здібностей.

Окрім того, при навчанні учнів старших класів у непрофільних класах, де предмет «Іноземна мова» є основним, елективні інтегровані курси з ІМ забезпечують реалізацію міжпредметних зв'язків і повторення раніше вивченого матеріалу, а також сприяють засвоєнню нового матеріалу.

Навчання старшокласників ІМ в рамках обраного профілю має допомогти ліквідувати неузгодженість у практиці навчання цього предмета на різних етапах. Так, у рамках філологічного профілю, який включає в себе основний курс, об'єднані такі предмети, як українська мова та іноземна, котрі виступають в єдності з курсом літератури мови, що вивчається, і країнознавством. Ці предмети є основою цього профілю. Окрім того, будь-який профіль необхідно розширити за рахунок елективних курсів, наприклад, основ мовознавства, ділової англійської мови тощо.

Іноземна мова є не лише профільним предметом, але й базовим непрофільним. Отже, ІМ необхідно вивчати незалежно від профілю навчання, але відповідно до останнього має бути програма викладання. Так, наприклад, у філологічному профілі, природно, мають вводитися елективні курси з країнознавства, історії країни, мова якої вивчається, фонетики, граматики, усного мовлення, читання тощо, спрямовані на розвиток комунікативних умінь, знань спеціалізованих термінів, техніки перекладу тощо, тому що цей комплекс предметів дозволить учням старших класів здобути більше знань, необхідних для вступу до лінгвістичного закладу вищої освіти або на філологічні факультети університетів/академій. При цьому доречно було б, на наш погляд, увести вивчення або ознайомлення з ще однією або декількома іноземними мовами.

(Полонська Т. К. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи. Методичні рекомендації / Т. К. Полонська. К.: Педагогічна думка, 2014. 80 с. С. 5-12).

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні цілі профільного навчання в ЗЗСО.
2. Зазначте основні положення Концепції профільного навчання у старшій школі.
3. Яка головна мета філологічного профілю навчання іноземних мов у старших класах?
4. Які рівні визначено в структурі профільного навчання іноземної мови?
5. Назвіть показник рівня навчальних досягнень випускників профільної школи згідно з Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти.

Практичне завдання: Проаналізуйте структуру навчальних програм з іноземних мов (10-11 кл.) і зміст пояснювальної записки.

Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов

10 – 11 класи

Зміст

Пояснювальна записка

Мета старшої школи

Завдання іноземних мов у реалізації мети старшої школи

Функції іноземних мов у реалізації мети базової загальної середньої освіти

Компетентнісний потенціал галузі «Іноземні мови»

Інтегровані змістові лінії та орієнтовні способи їх реалізації

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів (Комунікативна компетентність)

Очікувана соціолінгвістична відповідність на кінець 11-го класу

Лінгвістична компетенція на кінець 11-го класу

Іноземні мови у спеціалізованих школах із поглибленим вивченням іноземних мов (10-11 класи)

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів на кінець 11-го класу (Комунікативна компетентність)

Орієнтовні параметри для оцінювання навчально-пізнавальних досягнень учнів

Пояснювальна записка

Цілі навчання у старшій школі

Навчання іноземної мови у старшій школі здійснюється на базовому загальноосвітньому та поглибленому профільному рівнях відповідно до визначеного навчального плану та спеціальних навчальних програм.

Базовий загальноосвітній рівень передбачає оволодіння учнями іншомовним досвідом, який забезпечує сформованість у них іншомовної комунікативної компетентності на рівні незалежного користувача.

Мета навчання у профільних класах полягає у формуванні в учнів іншомовної комунікативної компетентності у межах сфер і тем, окреслених навчальною програмою для кожного профілю. Профільне навчання відбувається відповідно до цілей та змісту обраних учнями курсів за вибором і передбачає поглиблене та професійно зорієнтоване оволодіння мовою.

Навчання іноземної мови у профільній школі не розглядається як автономний процес, а відбувається відповідно до навчального та іншомовного досвіду, набутого учнями в початковій та основній школі, з урахуванням вікових можливостей та комунікативних потреб старшокласників.

Завдання іноземних мов у реалізації цілей навчання у старшій школі

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на основі взаємопов'язаного оволодіння іноземною мовою і культурою народу, що нею спілкується. Такий підхід зумовлює формування готовності учнів до іншомовної міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На

кінець 11-го класу учні загальноосвітнього навчального закладу, які вивчають першу іноземну мову, досягають рівня B1, учні спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземної мови – рівня B2, а ті, хто оволодіває другою іноземною мовою, – рівня A2+. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.

Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою;
- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Функції іноземних мов у реалізації цілей навчання

У процесі навчання іношомовного спілкування комплексно реалізуються освітня, виховна і розвивальна функції.

Освітня функція спрямована на:

- усвідомлення учнями значення іноземної мови для життя у мультилінгвальному та полікультурному світовому просторі;
- оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії та традиції країни виучуваної мови;
- залучення учнів до діалогу культур (рідної та іношомовної);
- розуміння власних індивідуальних особливостей як психофізіологічних засад для оволодіння іноземною мовою;
- усвідомлення значень мовних явищ, іншої системи понять, за допомогою якої сприймається дійсність;
- формування вміння використовувати в разі потреби різноманітні стратегії для задоволення власних іношомовних комунікативних намірів (працювати з підручником, словником, довідковою літературою, мультимедійними засобами тощо).

Виховна функція сприяє:

- формуванню в учнів позитивного ставлення до іноземної мови як засобу спілкування, поваги до народу, носія цієї мови, толерантного ставлення до його культури, звичаїв і способу життя;
- розвитку культури спілкування, прийнятої в сучасному цивілізованому суспільстві;
- емоційно-ціннісному ставленню до всього, що нас оточує;
- розумінню важливості оволодіння іноземною мовою і потреби користуватися нею як засобом спілкування.

Розвивальна функція сприяє розвитку в учнів:

- мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей;
- готовності брати участь в іншомовному спілкуванні;
- потреби подальшого самовдосконалення у сфері використання іноземної мови;
- здатності переносити знання й уміння у нову ситуацію шляхом виконання проблемно-пошукової діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть цілі навчання іноземної мови у старшій школі.
2. Яка програмна мета навчання іноземної мови у профільних класах?
3. З яким європейським документом узгоджується рівні навчальних досягнень учнів середньої профільної школи?
4. Розкрийте сутність функцій іноземних мов у реалізації цілей навчання в середній профільній школі.

РОЗДІЛ 2. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ СЕРЕДНЬОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ

Завдання: Ознайомтеся з інноваційними методами навчання іноземної мови (навчально-методичний посібник Тамари Полонської «Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи») і складіть короткі тези за прочитаними матеріалами.

Використання методів навчання іноземних мов у сучасній школі базується на розвиткові суб'єкт-суб'єктних відносин учителя й учнів, які передбачають визнання школяра основною цінністю навчального процесу; перехід до співпраці, де вчитель виступає організатором навчальної діяльності, а учень веде самостійний пошук; виявлення і максимальне використання суб'єктного досвіду школяра та узгодження його досвіду із суспільно значущим досвідом; активізацію особистісних функцій учня тощо.

Що стосується самого поняття «метод навчання» (від грецького *metodos* – шлях до чогось), то воно означає систему впорядкованих дій учителя й учнів, що забезпечують зміст освіти. Різні підходи до поняття «інновація» дозволяють виділити загальне: *під інновацією слід розуміти впровадження чогось нового.*

Метод обумовлений взаємопов'язаністю цілей навчання, способів їх досягнення і характером взаємодії суб'єктів. Критеріями вибору методів виступають: інтерактивність, діяльнісний характер, спрямованість на підтримку індивідуального розвитку, наявність свободи для прийняття самостійного рішення, діалогічність, перенесення акценту із запам'ятовування інформації на вивчення дійсності тощо. Вибір методу кожним конкретним педагогом базується на

аналізові педагогічної ситуації. На визначенні методу навчання ІМ обов'язково позначиться, наприклад, кількість часу, відведеного на навчальний предмет або окрему тему; рівень підготовленості учнів, їхні вікові особливості; рівень підготовленості самого вчителя; матеріальне забезпечення навчального закладу. Вивчивши комплекс умов, педагог приймає рішення про використання у своїй роботі того або іншого методу.

Окрім інноваційні методи і прийоми навчання іноземної мови (інтелект-карта, кластер, даймонд, сінквейн тощо) вже були представлені раніше. У цьому розділі будуть розглянуті ті методи, які є найбільш адекватними цілям і завданням сучасної іншомовної освіти у старшій школі.

Навчання у співпраці (Cooperative Learning). Навчання у співпраці – це використання малих груп учнів у реальному або віртуальному (при дистанційному навчанні) класі. Вирішення навчальних завдань передбачає таку організацію навчального процесу, при якій усі члени групи є взаємопов'язаними і взаємозалежними, і при цьому достатньо самостійними в оволодінні матеріалом і вирішенні завдань.

Навчання у співпраці – це спільне дослідження, у результаті якого школярі працюють разом, колективно конструюють і продукують нові знання, а не споживають їх уже в готовому вигляді. Самостійна освітня діяльність учнів є одним із принципів навчання у співпраці. Педагог є повноцінним учасником навчального процесу, у деяких випадках він залучається школярами як консультант, помічник.

Існує декілька різновидів методу навчання у співпраці, які різняться постановкою навчальних завдань та організаційними формами: Student Team Learning (навчання в команді), Student Teams Achievement Divisions (індивідуально-груповий підхід), Team Assisted Individualization (індивідуалізація навчання в командах), Teams Games Tournament (командно-ігровий підхід), Jigsaw («пилка»), Learning Together (навчаємось разом).

Загальним для всіх варіантів навчання у співпраці є:

- Залежність від єдиної мети, котру учні можуть досягти лише спільними зусиллями.
- Індивідуальна самостійна робота, яка є «елементарною часткою» колективної самостійної роботи.
- Кожен учень отримує однакову оцінку за роботу: або всі заохочуються однаково, або ніяк не заохочуються.

Метод навчання у співпраці відповідає особистісно орієнтованому підходу, оскільки передбачає рефлексію, вибірковість, відповідальність, автономність учня, а відтак – постійну самоосвіту і саморозвиток школярів. В його основі лежить діяльнісний підхід, бо спільна діяльність є суттю методу. Метою навчання є не предметні знання, а компетенції, причому не лише комунікативна, а всі в комплексі.

Проаналізуємо детальніше особливості названих вище варіантів навчання у співпраці.

Навчання в команді (Student Team Learning). Цей метод приділяє особливу увагу «груповим цілям» (team goals) та успіху всієї групи (team success), котрі можуть бути досягнуті лише в результаті самостійної роботи кожного члена групи (команди) у постійній взаємодії з іншими членами цієї ж групи при роботі над темою/проблемою/питанням, які належить вивчити. Таким чином, місія кожного учня полягає не в тому, щоб виконати якесь завдання, а в тому, щоб кожний учасник команди оволодів необхідними знаннями, сформував потрібні навички, і при цьому вся команда знала, чого досягнув кожен.

Уся група зацікавлена в засвоєнні навчальної інформації кожним її членом, оскільки успіх команди залежить від внеску кожного у спільне вирішення поставленої проблеми.

Метод навчання в команді зводиться до трьох основних принципів:

- «нагороди» (team rewards) – команда отримує одну на всіх «нагороду» у вигляді балів, сертифіката, диплома та інших видів оцінки спільної діяльності;
- Індивідуальна (персональна) відповідальність (individual accountability) – успіх усієї групи залежить від удач або невдач кожного її члена. Це стимулює всіх членів команди стежити за успіхами один одного і всією командою приходити на допомогу товаришу в засвоєнні, розумінні матеріалу так, щоб кожен відчував себе експертом із цієї проблеми;
- рівні можливості для досягнення успіху (equal possibilities for success achievement) – кожен учень приносить бали своїй групі, які він заробляє шляхом покращання своїх власних попередніх результатів. Порівняння, таким чином, проводиться не з результатами інших школярів, а із власними, раніше досягнутими, що дозволяє учневі почувати себе повноправним членом команди і стимулює бажання підносити вище свою персональну планку.

Індивідуально-груповий підхід (Student Teams Achievement Divisions). Метод є ефективним для засвоєння нового матеріалу. У межах цього методу учні діляться на групи з чотирьох чоловік. Після пояснення матеріалу вчителем організується робота з формування орієнтувальної основи дій (ООД) для кожного школяра: учням пропонується обговорити матеріал у групах, розібратися в ньому. Завдання з перевірки розуміння нового матеріалу виконується або частинами, коли кожен учень виконує свою частину завдання, або за принципом «вертушки», коли кожне наступне завдання виконується іншим школярем. При цьому виконання кожного завдання контролюється всією групою. Після виконання завдання всіма групами учитель організує обговорення роботи над ним, потім учням пропонується тест на перевірку розуміння й засвоєння нового матеріалу, диференціюючи складність та обсяг завдань для сильних і

слабких учнів. Завдання тесту виконується не в групах, а індивідуально, і робота кожного учня оцінюється персонально. Оцінки за індивідуальну роботу підсумовуються у групах, після чого виставляється загальна оцінка.

Індивідуалізація навчання в командах (Team Assisted Individualization). Суть методу полягає в тому, що учні отримують персональні завдання за результатами проведеного тестування і далі працюють індивідуально, у своєму темпі, але в межах команди. Різні команди можуть працювати над різними завданнями. Члени команди допомагають один одному при виконанні індивідуальних завдань. Успіхи кожного члена групи фіксуються у спеціальному журналі. Після закінчення теми проводиться підсумковий тест, де кожен виконує його індивідуально. Тести оцінюються самими школярами, котрі були спеціально відібрані на ролі оцінщиків. Кожного тижня вчитель відзначає кількість тем і завдань, виконаних командою, успішність їх виконання у класі і вдома. При цьому особливо відзначаються найбільш значні досягнення групи.

Найефективніше цей спосіб проявляє себе при роботі над домашнім читанням, бо більша частка роботи приходить на домашні завдання, а на уроці лише обговорюються питання, пов'язані з прочитаним текстом. Таким чином економиться велика кількість навчального часу на уроці. Окрім того, оскільки учні самостійно ведуть облік засвоєння нового матеріалу кожним членом групи, учитель має більше часу на індивідуальну роботу з окремими групами або учнями, яким необхідна його допомога.

Командно-ігровий підхід навчання в команді на основі гри (Teams Games Tournament). У межах цього методу вчитель спочатку пояснює новий матеріал, а потім організує групову роботу для формування ООД, але замість індивідуального тестування кожного тижня проводяться змагальні турніри між командами. Із цією метою організуються так звані «турнірні столи» по троє учнів за кожним,

які є однаковими за рівнем навченості. Завдання диференціюються за складністю й обсягом залежно від того, якого рівня школярі знаходяться за столом. Столи мають різні плани, але переможець кожного з них приносить своїй команді однакову кількість балів. Таким чином, слабкіші змагаються з рівними собі учнями і мають рівні шанси на успіх для своєї команди. Команда, яка набрала найбільшу кількість балів, стає переможцем турніру. Завданнями для «турнірних столів» на уроках іноземної мови можуть бути граматичні і лексичні тести, завдання за прочитаними текстами, завдання соціолінгвістичного характеру, полілоги учасників турнірного столу.

«Пилка» або «Ажурна пилка» (Jigsaw). Це ще один варіант організації освітньої діяльності в малих групах: учні об'єднуються в групи по чотири-шість чоловік і працюють над навчальним матеріалом, який розбито на фрагменти – логічні або смислові блоки.

Наприклад, працюючи над темою «Подорож», матеріал можна розділити на декілька смислових блоків: *подорож літаком, потягом, морем, автомобілем* тощо, або ж організувати його іншим чином, виділивши такі підтеми: *вибір маршруту, замовлення квитків, бронювання готелю* тощо. Кожен член групи займається пошуком та опрацюванням своєї інформації. Потім учні, які вивчають одне й те ж питання, але працюють у різних групах, зустрічаються й обмінюються інформацією як експерти з цього питання. Це називається «зустрічню експертів». Після чого вони повертаються у свої групи і навчають усього нового, що вони взнали самі, інших членів групи. Ті, у свою чергу, доповідають про свою частину завдання. Єдиний шлях засвоїти матеріал усіх фрагментів – уважно слухати своїх партнерів по команді і фіксувати в різних формах інформацію.

Учні зацікавлені, щоб їхні товариші добросовісно виконали своє завдання, оскільки це може відобразитися на загальній оцінці. Звітують із всієї теми кожен окремо і вся команда. Варто зазначити, що ставити запитання до тих, хто

звітує, може не тільки вчитель, але й члени інших команд, притому що члени групи мають право доповнювати відповідь свого товариша, і такі доповнення йдуть до загального заліку. Учитель веде облік балів, оголошує кінцевий результат.

Варіант «Пилка-2» (Jigsaw-2) передбачає роботу всієї команди над одним і тим же матеріалом, але при цьому кожен член групи отримує тему, котру розробляє особливо ретельно і стає в ній експертом. Зустрічі експертів із різних груп залишаються. У кінці циклу всі учні проходять індивідуальний контрольний зріз, який оцінюється. Результати учнів підсумовуються. Команда, яка змогла отримати найбільшу суму балів, нагороджується.

Навчасьомь разом (Learning Together). Відповідно до концепції цієї методики клас розбивається на однорідні за рівнем навченості групи по троє-четверо учнів. Кожна група отримує якесь одне завдання, котре є частиною іншого, масштабнішого завдання, над яким працює увесь клас. Наприклад, при вивченні теми «Подорож» кожна група відповідає за певну частину маршруту: *складання культурної програми, замовлення квитків, бронювання готелю* тощо. Групи спілкуються між собою, уточнюючи деталі подорожі, пропонуючи свої варіанти.

Якщо врахувати, що всю лексику з теми вже засвоєно на попередніх уроках, то акцент у груповій роботі робиться на мовленнєвій діяльності, комунікативній практиці учнів. Група отримує нагороди залежно від досягнень кожного школяра. Саме тому особливу увагу слід приділяти питанню комплектування груп із урахуванням індивідуально-психологічних особливостей кожного учня та розробленню завдань для кожної конкретної групи. Варто зазначити, що всередині групи старшокласники самостійно визначають ролі кожного, причому не лише для виконання завдання групи, а й для організації погодженої успішної роботи всієї групи. Кожен член групи стежить за активністю інших його партнерів у вирішенні загального завдання, за дотриманням

культури спілкування всередині групи, фіксацією результатів тощо. Таким чином, група виконує подвійну роль: з одного боку, досягнення чисто навчальної, пізнавальної мети, а з іншого, – соціально-психологічної: учні навчаються культури спілкування один з одним, здобувають досвід толерантності і взаємодопомоги.

Приклад уроку з навчання написання особистого листа згідно з методикою навчання у співпраці.

Навчання письма потребує великих затрат часу та індивідуального підходу до учнів, що важко здійснити в умовах класно-урочної системи масової школи. Ось чому застосування методики роботи в малих групах, де школярі виконують роботу спільно, генеруючи ідеї, допомагаючи один одному подолати так званий *writer's block* (відсутність натхнення), здійснюючи взаємоперевірку робіт, може бути одним з ефективних способів оптимізації роботи щодо навчання цього виду мовленнєвої діяльності.

Пропонований урок розраховано на учнів із рівнем володіння англійською мовою B1 за загальноєвропейською шкалою.

Мета уроку – навчити учнів писати особисті листи-поради. Старшокласники мають розібратися у проблемній ситуації, знайти способи її вирішення, дати пораду, оформити своє висловлювання відповідно до неофіційного стилю мовлення.

Алгоритм роботи вчителя й учнів може бути таким:

Учитель разом з учнями визначає цілі та завдання уроку.

Якщо в учнів бракує навичок цілепокладання, то вчитель на початку уроку сам формулює цілі та завдання, записує їх на дошці, обговорює із школярами, вносить зміни й доповнення.

Педагог визначає обсяг матеріалу, котрий учні зможуть виконати за відведений на одному уроці час, урахувуючи, що при роботі в групах школярам знадобиться більше часу, щоб переконатися, що всі в групі зрозуміли завдання, домовитися про способи його виконання, дати кожному члену групи можливість завершити його частину роботи, обговорити роботу. Учитель має підкреслити, що завдання не повинно виконуватися індивідуально або за принципом змагальності. Група має подати загальний продукт своєї діяльності, і успіх усіх тут залежить від досягнень кожного.

Учитель роздає картки із завданням.

Наприклад:

This is a part of a letter you got from your pen-friend Linda who writes:

I really want to go camping with my friends on summer holiday but my parents won't let me. They say I'm too young and I have to stay at home. But I'm fourteen already and it is so boring at home in summer. What do you think I should do?

Педагог дає інформацію про структуру особистого листа, основну мету цього виду письмово висловлювання і стиль мовлення, в якому він має бути оформлений. Кожна група також отримує роздавальний матеріал з інформацією, підготовленою вчителем (у цьому випадку це будуть правила складання листа-поради). Якщо виникнуть труднощі, учні можуть звернутися до роздавального матеріалу в будь-який час, при цьому сильні школярі допоможуть слабкішим. Нижче даємо приклад роздавального матеріалу для учнів:

Part	Purpose	Notes	Useful phrases
First line	Greet your friend		Dear...
First main paragraph	Thank friend for letter; refer to some important information it contains		How are you? Thanks a lot for your letter. It was great to hear from you. I'm glad to know.
Second main paragraph	Mention partner's problem; Say you will be glad to help		I know what you feel. I understand what it means to
Third main paragraph	Answer your friend's questions, give advice		I think you should. In my opinion, the best way.
Fourth main paragraph	Finish main part of letter; give a reason for ending the letter		Anyway, let me know. I have to go now as.
Closing expressions (1)	Final remarks		Write soon! Take care! See you soon!
Closing expressions (2)	Express love		Love, / Lots of love, / All the best
Final line	Your name only		

1. Учитель задає алгоритм роботи, ділить учнів на групи, визначає завдання для кожної групи і, якщо це необхідно, допомагає розподілити завдання всередині групи. У цьому випадку завдання буде одним для всіх груп, і його можна також записати на дошці. Наприклад, ролі можна розподілити так: один учень відповідає за зміст листа (ідеї, аргументованість, організацію), другий – за написання (можна

набирати текст на комп'ютері), третій – за перевірку і редагування. Важливо, що школярі працюють разом, проте окремі елементи завдання можуть виконуватися й індивідуально, за умови їх подальшого обговорення та схвалення всією групою.

Першим етапом роботи групи може бути **мозковий штурм** – акумуляція ідей (варіанти вирішення проблеми). Другий етап – це робота над лексичними і граматичними засобами реалізації проблемного завдання, тобто створення першого, чорнового варіанта листа. Останнім етапом може бути перевірка написання і редагування.

2. Підводяться підсумки роботи. Якщо темп роботи груп дозволяє, у кінці уроку можна попросити учнів зачитати свої твори – листи-поради і загальним голосуванням визначити кращий.

Підсумки роботи групи повинні оцінюватися не лише за тим, вдалося чи не вдалося учням написати грамотний лист, а також має оцінюватися й організація роботи в групі, те, як учні слухали один одного, як допомагали один одному, як разом вирішували проблеми, що виникали. Із цією метою вчитель під час уроку спостерігає за групами, при цьому учні заздалегідь повідомлені про це, і критерії оцінювання їхньої роботи їм також добре відомі. Якщо школярі не справилися із завданням, це свідчить про те, що практики було недостатньо і їм знадобиться більше часу для засвоєння цієї навички. У цьому випадку вони доопрацьовують лист удома, і оцінка кінцевого продукту діяльності групи здійснюється на наступному уроці.

(Полонська Т. К. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи. Методичні рекомендації / Т. К. Полонська. К.: Педагогічна думка, 2014. 80 с. С. 63-72.)

Питання для самоконтролю

1. Які методи і прийоми роботи вчителів англійської мови (зазначені вище) ви спостерігали під час проходження попередньої бакалаврської педагогічної практики у ЗЗСО?
2. Які інноваційні методи ви маєте намір використовувати під час наступної магістерської педагогічної практики? Обґрунтуйте свій вибір.

РОЗДІЛ 3. ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ В НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ

Останнім часом з'являється все більше досліджень, посібників та підручників, в яких учням пропонується виконання певних проектів. Уміння виконувати проекти, писати проектні звіти, презентувати усно результати проектного дослідження стають нагальною потребою дня і поступово входять до переліку необхідних навчальних умінь старшокласників, що знаходить своє відображення в останніх програмних документах.

Зазначимо, що в роботах різних дослідників термін *проект* вживається в кількох значеннях:

- як діяльність з проектування;
- як матеріалізований продукт такої діяльності, який постає у вигляді розгорнутого розв'язання будь-якої проблеми матеріального, соціального, історичного, науково-дослідного характеру, яку учень визначає самостійно. Зазвичай продукт проектування реалізується у вигляді письмового документа;
- як особлива форма організації комунікативно-пізнавальної діяльності, як спосіб організації мовного і мовленнєвого матеріалу. У цьому значенні проект можна розглядати як систему комунікативних завдань, що становлять структуру дослідної діяльності (проектування) учнів.

Широко розвинена типологія проектів надає багато можливостей для використання їх у навчанні англійської мови. Індивідуальні інформаційно-дослідні проекти частіше за все виконуються у позакласному режимі, на уроці учні лише звітують про хід роботи. Групова ж проектна діяльність має бути досконало спланована і вплетена у зміст уроку таким чином, щоб стати її логічним продовженням.

Прості й невеликі за обсягом проекти можна включати у цикл уроків (Unit, Module) у вигляді комунікативного творчого завдання на етапі розвитку мовленнєвих умінь (наприклад, організаційно-ігрові проекти), тоді як довготривалі складні проекти (інформаційно-дослідні проекти, проекти-огляди) самі становлять систему вправ та завдань, підпорядкованих проблемі, що досліджується у проекті. Навчання мовлення у межах таких проектів проводиться за традиційною схемою від формування мовних навичок до розвитку мовленнєвих умінь.

У сучасній методиці навчання іноземних мов широко розповсюдженим став термін «**проектна технологія**» (Project-Based-Learning).

Проектна технологія (Project-Based-Learning) – комплексна особистісно орієнтована педагогічна технологія, спрямована на організацію творчої самостійної діяльності учнів з метою розв’язання проблемного завдання через його детальну розробку та отримання практичного результату, оформленого певним чином.

Методи, прийоми, засоби навчання:

- творчі
- проблемні
- пошукові
- дослідницькі
- групові
- інтерактивні
- презентативні
- рефлексивні
- інформаційно-комунікаційні технології

Шість «П» – вимоги до використання проектної технології:

- проблема
- планування
- пошук інформації
- продукт

- презентація
- портфоліо
- Учень:
- ініціатор
- організатор
- виконавець
- контролює
- відповідає за виконання і кінцевий результат проектної діяльності
- Групова взаємодія учнів:
- співробітництво
- взаємодопомога
- взаємовідповідальність
- Вчитель:
- мотиватор
- експерт
- координатор
- один із суддів
- генератор ідей
- консультант
- член проектного колективу

Навчальний проект – комплекс вправ і завдань для організації творчої, дослідницької самостійної іншомовно-комунікативної діяльності учасників проектування з метою розв’язання цікавої та практично значущої проблеми, результатом якої є створення конкретного продукту.

Види проектних продуктів:

- малюнок
- флаєр, постер
- колаж, стіннівка
- альбом, стенд
- виставка
- листівка, лист
- оповідання, есе

- стаття
 - вірш
 - щоденник, блог
 - буклет, брошура
 - часопис
 - макет, предмет
 - аудіозапис пісні
 - радіо-, телепередача
 - відеофільм
 - рольова, ділова гра
 - театральна постановка
 - звіт
 - виступ, доповідь
 - мультимедійна презентація
 - веб-сторінка, сайт
 - гурток, клуб за інтересами
- Ознаки іншомовного проекту:
- спеціально організована тривала значуща творча діяльність учнів
 - наявність кінцевого продукту
 - автономія учнів у плануванні, реалізації, презентації та оцінюванні
 - проектування проектне навчання всіх видів іншомовної мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма)
 - інтеграція знань, навичок і вмій з інших дисциплін
 - інтенсивна позакласна робота
- Типологія проектів

Типологічні ознаки	Типи навчальних проектів
--------------------	--------------------------

1. Домінуючий вид діяльності та вид кінцевого продукту	<ul style="list-style-type: none"> • виробничі • інформаційно-дослідницькі • проекти-огляди • організаційно-ігрові
2. Структура проекту	<ul style="list-style-type: none"> • прості • складні
3. Предметно-змістова галузь	<ul style="list-style-type: none"> • монопроекти • міжпредметні
4. Характер координації з боку вчителя	<ul style="list-style-type: none"> • з відкритою (явною) координацією • з прихованою (неявною) координацією
5. Характер контактів учасників проектування	<ul style="list-style-type: none"> • внутрішні • регіональні • міжнародні
6. Тривалість	<ul style="list-style-type: none"> • короткочасні (до 1 місяця) • середньої тривалості • довгострокові (до року)
7. Кількість учасників	<ul style="list-style-type: none"> • індивідуальні • парні • групові
8. Опора на підручник іноземної мови	<ul style="list-style-type: none"> • з опорою на підручник • без опори на підручник

9. Спосіб спілкування з носіями мови	<ul style="list-style-type: none"> • безпосередній контакт • дистанційне спілкування • через автентичні тексти
--------------------------------------	---

Робота над проектом проводиться у 4 основні етапи:

Підготовчий етап

1. Вибір та обговорення теми проекту.
2. Ознайомлення з новим мовним матеріалом та автоматизація дій з цим матеріалом.
3. Розробка структури проекту.
4. Обговорення кінцевого продукту і способу його презентації.
5. Формування мікрогруп (3-4 учні).

Виконавчий етап

1. Збирання інформації (читання текстів, робота з довідниками, інтерв'ювання, анкетування).
2. Обговорення зібраної інформації в мікрогрупі.
3. Обговорення у класі.

Презентаційний етап

1. Обговорення у мікрогрупі способів презентації проекту.
2. Документування проекту.
3. Презентація проекту.

Підсумковий етап

1. Обговорення проектів.
2. Оцінювання.
3. Аналіз результатів.

В залежності від типу проекту і результату, що планується (плакат, креслення, виставка фотографій, творчий вечір), зміст роботи на кожному етапі може варіюватися.

Найактуальнішим питанням проектної методики є контроль за діяльністю учнів та її оцінювання. Зазначимо, що у проектній роботі оцінюється як процес, так і результат діяльності учнів. У груповому проекті оцінюється процес спільної діяльності та ступінь участі кожного окремого учня. На нашу думку, процедуру контролю та оцінювання

участі учнів у проекті можна значно полегшити за допомогою спеціально розробленої системи регулярного звітування як групового, так і індивідуального. Інструментарій для такого оцінювання умовно поділяється на дві групи: засоби поточного та підсумкового контролю.

До засобів поточного контролю відносять тести, анкети, щоденники учнів, листи, індивідуальні інтерв'ю, бланки для самоконтролю та звітні листи (can-do technique, need-to/ want-to objectives), бланки для взаємоконтролю тощо. До засобів підсумкового відносять насамперед письмовий звіт з проекту, розроблений учнями матеріал (кінцевий продукт проектної діяльності, а саме: сценарії, картки, описи, газети, статті тощо), а також тести, анкети, щоденники, листи, бланки для само- та взаємоконтролю тощо.

MAP OF THE PROJECTS

Project	Type of Project	Topical area	Time	End Product	Skills	
A Class Profile	SP-PP	appearance characters hobbies interests	6-8 hrs	student performance wall-display booklet	speaking writing questionnaires	
British/American Influence on Our Way of Life	SP	culture	14-16 hrs	written report presentation	conducting interviews writing questionnaires reports	
A Dream Island	Map your Island	PP	geography	2-4 hrs	handouts	writing speaking
	Running a company	POP	industry economy tourism advertising	16-18 hrs	booklets performance	speaking writing reading
	Island News	PP	press music	8-10 hrs	newspapers	writing speaking conducting

						interviews
Election Fever	PP	political system social problems	12-14 hrs	performance booklets		speaking writing reading
Life Decisions	IRP	education jobs	14-16 hrs	written documents		writing CV letter of application speaking
Inventions	PP	technology	4-6 hrs	handouts instructional materials		reading speaking writing instructions

Abbreviations:

IRP – Information and research project

PP – Production project

SP – Survey project

POP – Performance and organizational project

Критерії оцінювання іншомовної проектної діяльності:

- оцінювання кінцевого продукту проекту (композиція, дизайн, повнота змісту, інформативність, якість розв'язання визначених проблем, аргументованість, переконливість);
- оцінювання якості тексту (глибина змісту, повнота розкриття проблеми, зв'язність, послідовність, коректність мовного та редакційного оформлення);
- оцінювання використаних способів проектно-дослідницької діяльності, стратегій розв'язання проектної задачі, прийомів інформаційної діяльності, аналітико-дослідницьких прийомів;
- оцінювання якості презентації (за змістовими параметрами і за ступенем впливу на аудиторію, артистизм);

- оцінювання внеску в роботу над проектом кожного учасника (включаючи оригінальність, ступінь творчості, якість виконання завдань);
- оцінювання вміння взаємодії у групі (спілкування, співробітництво, взаємопідтримка, ділові якості учасників, робота команди);
- оцінювання мовленнєвих і навчальних умінь, які дістали розвитку під час і в результаті роботи над проектом.

Інструменти контролю

- усні доповіді;
- групові обговорення;
- конференції;
- письмові звіти;
- лінгводидактичні тести;
- опитувальники;
- бланки для само- та взаємооцінювання;
- бланки для оцінювання викладачем;
- контрольні матеріали, розроблені студентами (crossword, puzzle, quiz, game, questionnaire, test, checklist, rubric, rating scale...).

Проект «Travelling» (15 вправ, цикл уроків та позакласна робота)

Складний, міжпредметний, інформаційно-дослідницький з елементами оглядового, середньої тривалості, внутрішній.

Учасники проектування розробляють анкети, проводять опитування серед учнів старших класів і вчителів школи, інших осіб за межами школи, щоб дізнатися про різні точки зору щодо проблеми свого дослідження.

Результати опитування представляють у діаграмах, таблицях, схемах, описують у звітах.

Старшокласники працюють з матеріалами навчального сайту <https://hotlisttravel.jimdo.com>, який містить хотліст (hotlist) і мультимедіа скрепбук (multimedia scrapbook) з автентичними блогами, фото- і відеоматеріалами, форумами, статтями, опитуваннями. Матеріали сайту вивчаються, аналізуються, учні усно і письмово звітують про виконану роботу.

Завдання: дослідити проблеми, з якими стикається людина, плануючи і здійснюючи подорож.

Практичні (навчальні) цілі – розвиток умінь англomовного монологічного і діалогічного мовлення, читання, письма, аудіювання.

Продукт – усна та мультимедійна презентації, в яких представлено результати опитування і вивчення ресурсів навчального сайту. Можливий додатковий продукт проекту – туристична брошура з порадами (travelling brochure).

Старшокласники працюють у проектних групах (парах), досліджуючи одну з проблем:

- Цілі подорожування;
- Способи подорожування;
- Подорожування з групою або наодинці;
- Речі, які необхідно брати у подорож;
- Місця, які варто відвідати, подорожуючи.
- Безпека під час подорожування.

Використані джерела:

1. Арванітопуло Е. Г. Навчальні проекти з іноземної мови для учнів старшої школи // Іноземні мови. 2007. №1. С. 14-18.
2. Арванітопуло Е.Г. Проектна робота з англійської мови учнів старшої школи // Бібліотечна журналу «Іноземні мови». Вип. 2 / 2003. К.: Ленвіт, 2003. 64 с.

3. Устименко О.М. Проектна технологія навчання іноземних мов і культур студентів мовних вищих навчальних закладів // Іноземні мови № 2 / 2017. С. 44-58.
4. Устименко О. М. Типологія проектів у навчанні іноземних мов / О. М. Устименко // Молодий вчений : науковий журнал. Херсон : Видавничий дім «Гельветика». 2016. № 2 (29). С. 347-352. Режим доступу : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/2/83.pdf>.

Практичне завдання:

Розробити проект та запропонувати цикл занять за певною темою (проблемою) для учнів 10-11 класів середньої профільної школи.

РОЗДІЛ 4. КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СЕРЕДНІЙ ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ

Курсова робота як самостійна письмова робота реферативно-дослідницького характеру передбачає вивчення конкретної наукової проблеми. Метою курсової роботи є:

1. Поглиблення знань з актуальних проблем методики викладання англійської мови в закладах загальної середньої освіти;
2. Подальший розвиток умінь самостійного критичного опрацювання наукових джерел;
3. Стимулювання до самостійного наукового пошуку;
4. Розвиток умінь аналізувати передовий вчительський досвід та узагальнювати власні спостереження;
5. Формування вмінь практичної реалізації результатів дослідження проблеми в самостійно виконаних розробках.

Курсова робота з методики викладання англійської мови в середній профільній школі виконується здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти у другому семестрі згідно з навчальним планом на одну з тем, запропонованих кафедрою ГСФ або науковим керівником, української або англійською мовою. Обсяг курсової роботи – 30-35 сторінок. Курсова робота має бути чітко структурованою з виділенням вступу, окремих розділів роботи, висновків, правильним оформленням посилань і списку використаної літератури (25-30 джерел). обов'язковим є використання наукової літератури англійською мовою; до бібліографічного списку включаються новітні видання і програмні освітні документи. обов'язковими компонентами курсової роботи мають бути визначення актуальності проблеми та розробка практичних навчально-методичних матеріалів.

Загальна тематика курсових робіт:

- Методика формування соціокультурної, дискурсивної та стратегічної компетенцій учнів середньої профільної школи у процесі навчання англійської мови.
- Лінгвокраїнознавство та викладання АМ у середній профільній школі.
- Шляхи формування професійної майстерності учителя англійської мови.
- Методика формування англійськомовної лексичної компетенції учнів старшої школи.
- Методика формування англійськомовної граматичної компетенції учнів старшої школи.
- Методика формування англійськомовної мовленнєвої компетенції учнів в аудіюванні у старшій школі.
- Методика формування англійськомовної мовленнєвої компетенції учнів у діалогічному мовленні у старшій школі.
- Методика формування англійськомовної мовленнєвої компетенції учнів у монологічному мовленні у старшій школі.
- Методика формування англійськомовної мовленнєвої компетенції учнів у читанні у старшій школі.
- Методика формування англійськомовної мовленнєвої компетенції учнів у письмі у старшій школі.
- Контроль у навчанні АМ в середній профільній школі.
- Тести у навчанні АМ в середній профільній школі.
- Сучасний урок АМ в середній профільній школі.
- Рольова гра як засіб формування іншомовної комунікативної компетенції учнів середньої профільної школи.
- Вірші та пісні на уроці АМ у старшій школі.
- Засоби зорової наочності на уроці АМ в середній профільній школі.

- Мультимедійні засоби у навчанні АМ в середній профільній школі.
- Самостійна робота учнів з АМ в середній профільній школі.
- Інтенсивне навчання АМ в середній профільній школі.
- Індивідуалізація процесу навчання АМ в середній профільній школі.
- Нестандартні уроки англійської мови в середній профільній школі.
- Позакласна робота з АМ в середній профільній школі.
- Комунікативні методи навчання англійської мови.
- Аналіз сучасних вітчизняних підручників з АМ для середньої профільної школи.
- Проектна методика навчання АМ в середній профільній школі.
- Особливості планування навчального процесу АМ в середній профільній школі.
- Інноваційні технології навчання АМ в середній профільній школі.
- Підготовка і проведення олімпіад з АМ у старших класах середньої профільної школи.
- Дистанційне навчання АМ через INTERNET в середній профільній школі.
- Змішане навчання іноземної мови (англійської) в середній профільній школі.

Структура курсової роботи

Для написання наукової роботи необхідно чітко уявляти її структуру. Загальні вимоги до структури курсової роботи для здобувачів магістратури:

Титульна сторінка.

План.

Вступ (обґрунтовується актуальність теми, її значення для теорії та практики методичної науки, мета, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження).

Основна частина (поділяється на теоретичні та практичні розділи; теоретичний розділ включає аналіз опрацьованої наукової літератури відповідно до завдань дослідження, а також певні авторські висновки з визначенням перспектив подальших дослідних пошуків; практичний розділ містить опис виконаного дослідного завдання та розробки навчально-методичних матеріалів, використаних під час педагогічної практики).

Висновки (зумовлюються змістом роботи).

Список використаної літератури (бібліографія).

На наукові джерела, що представлені в бібліографії, повинні бути посилання в тексті курсової роботи. Всі наукові роботи подаються в алфавітному порядку і мають бути оформлені з урахуванням усіх сучасних вимог до бібліографічного опису. У списку наукової літератури повинні переважати новітні видання.

Додатки, куди можуть бути винесені експериментальні матеріали, методичні розробки та рекомендації.

Обсяг курсової роботи для здобувачів магістратури – 30-35 машинописних сторінок.

Титульна сторінка

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет _____
Кафедра _____

«_____»
(назва курсової роботи)

Курсова робота здобувача другого (магістерського)
рівня вищої освіти __курсу
денної / заочної форми навчання
спеціальності _____

ПІБ

Науковий керівник:

(науковий ступінь, вчене звання)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Слов'янськ – 202_

План

Зразок плану

Тема «Проектна технологія навчання англійської мови у середній профільній школі»

Вступ

РОЗДІЛ 1. Дидактичні засади використання проектно-ї технології в навчанні англійської мови в середній профільній школі

1.1. Проектна технологія як одна з ефективних інноваційних технологій сучасної школи

1.2. Етапи проектного навчання та система оцінювання іншомовної проектно-ї діяльності

РОЗДІЛ 2. Організація процесу формування іншомовної комунікативної компетенції в середній профільній школі засобами проектно-ї технології

2.1. Специфіка технології проектного навчання англійської мови в середній профільній школі

2.2. Пробне навчання з використанням проектно-ї технології на уроках англійської мови у старших класах

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

У вступі обґрунтовується актуальність проблеми, формулюються об'єкт, предмет, мета завдання дослідження, вказуються використані методи дослідження. Наприклад:

Тема: Навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру на уроках англійської мови в старших класах середньої профільної школи.

Актуальність дослідження даної проблеми полягає в тому, що, з одного боку, дискусія є ефективним засобом розвитку непередготовленого іншомовного мовлення, а з іншого – ця проблема недостатньо розроблена в методиці викладання іноземної мови в середніх навчальних закладах

з поглибленим вивченням іноземної мови. **Об'єкт дослідження** – процес навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру в середній профільній школі з поглибленим вивченням англійської мови.

Предмет дослідження – зміст і комплекс вправ для навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру учнів старших класів середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови.

Мета дослідження полягає в розробці методики навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру в старших класах середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови.

Завдання дослідження:

- уточнити етапи побудови діалогу-дискусії і визначити зміст навчання;
- уточнити навички і вміння, необхідні учням для ведення дискусії суспільно-політичного характеру;
- відібрати матеріал англійською мовою, що відображає предметно-операційний зміст та мовне оформлення діалогу-дискусії;
- розробити вправи для навчання діалогу-дискусії.

Методи дослідження:

- узагальнення досвіду навчання діалогічного мовлення англійською мовою в середній профільній школі;
- лінгвометодичний аналіз автентичних дискусій;
- наукове спостереження процесу навчання дискусії;
- моделювання діалогу-дискусії англійською мовою;
- дидактичне мовне тестування;
- методичний експеримент;
- опрацювання наукових джерел з методики навчання іноземної мови та суміжних з нею наук.

Необхідно дати чіткі формулювання теоретичної значущості та практичної цінності роботи. Наприклад:

Теоретична значущість дослідження полягає в обґрунтуванні критеріїв розробки комплексу вправ для навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру.

Практична цінність роботи полягає у розробці комплексу вправ для навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру учнів старших класів середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови.

В основній частині курсової роботи розглядаються накреслені завдання дослідження, описується методика дослідження, аналізуються одержані результати, формулюються методичні рекомендації. Основна частина може складатися з теоретичної і практичної. Теоретична частина роботи повинна містити критичний огляд наукової літератури з обраної теми, аналіз існуючих поглядів на предмет дослідження, огляд невирішених аспектів проблеми. У практичній частині описуються розроблена методика навчання і одержані результати дослідження.

У заключній частині інтерпретуються результати дослідження, формулюються висновки і методичні рекомендації щодо удосконалення процесу навчання іноземної мови.

У висновках викладають найбільш важливі результати, одержані в роботі, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми, її значення для практики викладання іноземної мови. Формулюють також рекомендації щодо подальшого використання здобутих результатів.

Приклад формулювання висновків

1. Оволодіння писемним спілкуванням (ПС) є необхідною складовою навчального процесу з іноземної мови в старшій школі, без чого неможлива підготовка випускника школи до участі на своєму рівні в усіх сферах сучасного життя після її закінчення. Зміст навчання ПС включає: 1) позамовний компонент; 2) соціокультурний компонент; 3) мовний та мовленнєвий компоненти; 4) психологічний компонент.

2. Перший компонент змісту навчання ПС включає такі сфери: соціально-побутову, соціально-культурну та навчально-трудова, а також жанри та стилі ПС, які обслуговують перелічені вище сфери: неофіційні та офіційні листи виділених видів (листів-запрошень, -подяк, -вибачень, -запитів та надання інформації, -запитів та надання порад, листів про подальше навчання або працевлаштування), коротка персональна об'ява, автобіографія, офіційна форма.

3. Проведений нами лінгвістичний та стилістичний аналіз текстів дозволив виділити другий соціокультурний компонент змісту навчання ПС – позамовні, мовні та мовленнєві стандарти написання текстів у визначених жанрах.

4. Третій компонент – це загальний мовний та мовленнєвий матеріал, який використовується в писемному мовленні.

5. Четвертим компонентом змісту навчання ПС є навички та вміння, необхідні для здійснення ПС у виділених нами жанрах, а саме: вміння читати та розуміти тексти в цих жанрах, навички використання стандартів написання текстів, орфографічні та лексико-граматичні навички писемного мовлення, вміння написання текстів у виділених жанрах.

6. Перелічені вище компоненти змісту навчання стали основою для створення системи вправ для навчання ПС, в яку входять чотири підсистеми вправ для навчання ПС у жанрах листування, короткої персональної об'яви, автобіографії та офіційної форми. Підсистема вправ для навчання листування містить вісім комплексів вправ для навчання написання листів виділених видів: листів- запрошень, -подяк, -вибачень, -запитів та надання інформації, -запитів та надання порад, листів про подальше навчання або працевлаштування.

7. У ході дослідження була розроблена методика формування та розвитку в учнів профільної школи навичок і вмінь ПС англійською мовою, ефективність якої була перевірена у двох серіях експериментального навчання.

8. Результати експерименту підтвердили ефективність запропонованої методики навчання ПС. Крім того виявлено, що «паралельна» методика навчання неофіційного та офіційного листування є ефективнішою, ніж «послідовна» методика.

(З роботи С.В. Литвин)

Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінка курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою і складається з двох частин: 1) виконання курсової роботи; 2) захисту курсової роботи.

Оцінку *«відмінно»* отримує студент, який показав глибокі теоретичні знання з вивченої дисципліни; оволодів первинними навичками дослідницької роботи; курсова робота оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті, розкрито актуальність дослідження; у роботі містяться елементи наукового пошуку в теоретичному аспекті на основі опрацювання достатньої кількості наукових джерел та сучасних освітніх документів; практичний результат обраної теми свідчить про вміння студента систематизувати зібраний матеріал, творчо осмислювати і формулювати висновки; студент вільно володіє спеціальними методичними термінами; виконав роботу грамотною літературною українською мовою.

Оцінку *«добре»* отримує студент, курсова робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті, але є незначні недоліки методичного або стилістичного характеру. Студент оволодів первинними навичками дослідницької роботи, але не завжди критично ставиться до використаних джерел; дає свої пропозиції і рекомендації з предмета дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування. Виконав роботу грамотною літературною україн-

ською мовою, але припустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки. Під час захисту студент дає правильні відповіді, однак недостатньо аргументовані.

Оцінку *»задовільно»* отримує студент, курсова робота якого розкриває теоретичні питання недостатньо повно, містить замало сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових джерел, аналіз зроблено поверхово; висновки аргументовано не досить переконливо, робота оформлена без дотримання вимог. В курсовій роботі є порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності. На захисті продемонстрував, в цілому, задовільні знання з теми дослідження, але не зумів упевнено і чітко відповісти на окремі запитання членів комісії.

Оцінку *»незадовільно»* виставляють студенту, якщо він зовсім не оволодів первинними навичками дослідницької роботи, припускає чимало помилок в оформленні роботи та її науково-методологічного апарату; курсова робота виконана не в повному обсязі та з відхиленнями від завдання; оформлена без врахування встановлених вимог; мають місце суттєві помилки, які є причиною повернення курсової роботи на доопрацювання; студент слабо володіє мовою викладу матеріалу.

Захист курсових робіт відбувається у встановлений термін у присутності студентів та комісії (наукового керівника і викладачів кафедри). Здобувач магістратури готує виступ (з урахуванням регламенту), який супроводжується мультимедійною презентацією. Під час захисту здобувач має відповісти на запитання членів комісії і зауваження, зроблені науковим керівником.

РОЗДІЛ 5. ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ В СЕРЕДНІЙ ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ

Завдання 1: Проаналізуйте запропоновані плани-конспекти уроків англійської мови в старших класах

Науково-методичний журнал «Іноземні мови в школах України» № 5, 2018. С. 14-18.

MU CITY

АНГЛІЙСЬКА МОВА, 11 КЛАС

Світлана КОПИТКО, учитель англійської мови МВПУ АТ БМ, м. Київ

Objectives:

- to develop listening skills;
- to improve technique of reading to oneself;
- to improve speaking skills.

Outcomes:

Students will be able to:

- speak about famous places of Kyiv;
- use their active vocabulary;
- make up the dialogue using the model;
- improve their listening skills;
- use their logical thinking, guess and reaction.

Equipment: computer's presentation, videorequest, audio-recording, cards.

Type of the lesson: lesson of creative using knowledge and skills.

Procedure

Epigraph

«What strange phenomena we find in a great city, all we need do is stroll about with our eyes open».

Charles Baudelaire

I. Introduction

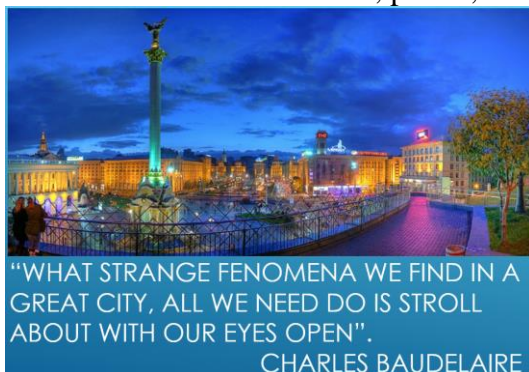
1. Greeting

Teacher. Good morning, children. I'm glad to see you. First of all I want to know who is absent today.

Could you tell me, please?

Pupils' answers.

Teacher. OK. Thanks. Let's begin our lesson. As you know, we have two lessons today and I think it would be better to check your home task at the second lessons. Now I want to introduce our new topic. Look at the screen. Here you can see the quote of Charles Baudelaire. Read it, please, ...

(The pupil reads the quote).

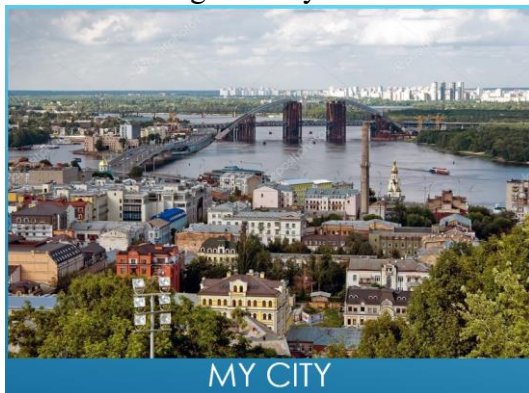
Teacher. How do you translate it?

(The pupil translates the quote).

Teacher. This quote suggests us the topic of our lesson.
Try and guess it.

(The pupils try and guess the topic of our lesson).

Teacher. That's right. «City».

Teacher. Open your notebooks, write down the date, number of the lesson and name of our topic.

2. *Aim*

Teacher. Let me tell you a few words about the aims of our lesson. During the lesson you'll sum up the knowledge about our city; work in pairs; develop your language skills. At the end of the lesson you'll be able to speak about famous places of Kyiv; use your active vocabulary; make up the dialogue for the model; improve your listening skills; use your logical thinking, guess and reaction.

3. *Warm – up. «Mind Map»*

What associations do you have with the word «city»?

(The teacher writes the word «City» at the blackboard and makes «Mind Map» with the help of pupils).

II. Main part.

1. Listening

Teacher. Imagine the situation: the foreigner asks you to help him. Listen to his request (the students are listening to *video request*: «Hello! My name's Max. I'm from England. I'm going to arrive to Kyiv. I'd like to see historical and cultural places. What do you recommend me to visit?»)

Teacher. Some students were given the task to prepare the report about Kyiv cathedrals. During the reports of your classmates your task is to fill in the gaps of the chart.

Card 1

	Date of foundation	Location	Architecture styles	Peculiarities
1				
2				
3				

(The students listen to the reports about the cathedrals of Kyiv and fill in the gaps of the chart).

Student 1: Lighting up the picturesque banks of the Dnieper with the shine of its golden domes, the Kyiv Pechersk Lavra is one of the best known and most popular of the capital's sights. In any weather or season, it remains an attractive destination for thousands of visitors, making an equally powerful impression on both locals and tourists.

The Lavra's history began in 1051, when the monk Antony settled in a nearby cave on the hill. His followers came to the Dnieper soon after. They enlarged the underground cloister, and when it could no longer accommodate all the monks, they started to construct a temple above the ground. That is how the future Lavra's main temple – the Cathedral of the Holy Dormition – appeared on the territory. At the same time, the Trinity Gate Church was built above the gates of the main entrance. The

church still stands today, and it is famous now for its original frescos and beautiful altar.

Since the 13th century, the Lavra has gone through several tragic periods of history. Its buildings were destroyed, plundered, and burned several times. The complex's reconstruction began only in the 18th century. The Cathedral of the Holy Dormition and the Trinity Gate Church were decorated in the (popular at that time) baroque style during the reconstruction. The 96.5 meter (310 feet) high Great Lavra Belltower appeared on the territory of the monastery at that time, as well. It remained the highest point in the capital until the middle of the 20th century.

Today, the Kyiv Pechersk Lavra is divided in two parts: the Upper Lavra, which is a recognized historic and cultural monument, and the Lower Lavra, which is a monastery under the commands of the Ukrainian Orthodox Church. The Upper Lavra's main sight is a model of the Cathedral of the Holy Dormition, built in 2000, which commemorates the church that was destroyed during World War II. It is among the most beautiful churches in Ukraine.

A tour guide service, where you can buy a two-hour excursion in one of several languages (375 UAH for a group of 10 people), is situated at the entrance to the territory of the Upper Lavra.

Student 2: Kyiv's oldest standing church, St. Sophia's was built in 1037 by Prince Yaroslav the Wise. He commissioned the project to commemorate the site of a victory of Kyivan Rus over the Pechenegs (Asian nomadic tribes) and to glorify Christianity. It was named after the famous St. Sophia's Cathedral in Constantinople. This majestic 13-cupola sanctuary adjoined Yaroslav's Palace and became a holy place of worship for Kyivites as well as a political and cultural centre. With an interior of rich frescoes and mosaics, many of which are still intact almost a millennium later, the cathedral made a huge impression on the ordinary worshippers of Kyiv. Meetings with foreign diplomats and treaty negotiations were held here, and the church housed the first library and school in Kyivan Rus. The azure and white bell tower is 76m high and was finished in 1752. The cathedral's upper Ukrainian Baroque section and gilded cupola were added in 1852. Today the entire complex is protected by Ukraine, and also receives support from UNESCO. The 18th century refectory works as a museum and contains archaeological artefacts and architectural displays, such as models depicting Kyiv as it looked before being razed by Mongol invaders in 1240. It costs a meagre 3 Hrv to enter the grounds. To enter the cathedral itself, purchase tickets from the kiosk around the corner from the bell tower entrance. Guided tours in English are available (80-100 UAH).

Student 3: The Cathedral of Saint Andrew or the St. Andrew's Church can be found situated in the city of Kyiv, in Podil, one of its oldest neighborhoods. Bartolomeo Rastrelli, a Russian imperial architect, built this beautiful building during the mid-eighteenth century under the command of Catherine the Great.

The church is situated on a steep hill and has a wonderful view of the surrounding area. To get to it people must first travel up Andriivsky Uzviz, a historic road that is a landmark itself. The St. Andrew's Church is no longer used as a religious institute but now contains a museum within its walls. This change was made in 1968 when it was decided that making it a museum would be more advantageous than keeping it as a church. Amazingly the St. Andrew's Church is one of the few buildings to have survived for so long without having been changed or reconstructed in any way.

When you walk through the doors, the first thing that strikes your attention is the amount of magnificent paintings and sculptures that are held there on display. These precious art pieces are works of well-known Ukrainian and Russian artists and are beautifully displayed for us to see. There are times when the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church uses certain parts of the St. Andrew Church occasionally for religious services.

2. Feedback

Teacher. Thank you for your reports. Let's check the chart.

3. Reading

Teacher. Let's play the game «How good are you at knowing Kyiv?» I'll give the clues about some places in Kyiv and you will try to guess the sight.

Card 2

Read and guess which sight of Kyiv this text is about.

A) It was built in the 19th century to commemorate the 900th anniversary of Rus baptizing. Russian Emperor Nicolas I approved the project of the cathedral and ordered to collect money all over Russia. By 1859 more than 100,000 rubles were donated by people from different regions of the country.

B) The district was formed after the fire of 1811, when all the wooden constructions burnt down. Several slopes, including famous Andriivsky Uzviz, lead to Podil. The compositional center of Podil is large Kontraktova Square, where each house is interesting in its own way.

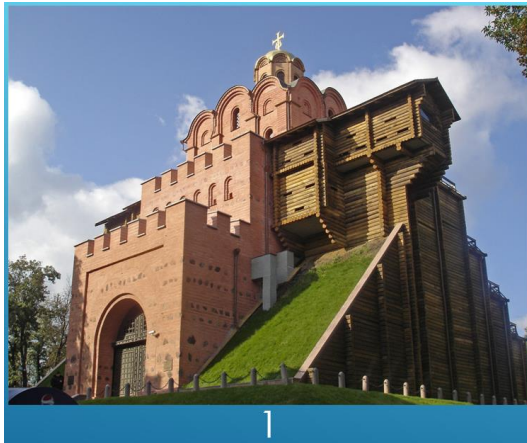
C) The central square in Kyiv, the main and the most beautiful one. Parades, concerts, festivals and other city arrange-

ments and holidays regularly take place on this square. It contains six fountains, Independence Column, artificial waterfall, and other attractions.

D) This House became surrounded with numerous legends. One of them says that the architect decided to construct the house after the death of his daughter who drowned in the Dnipro. According to this legend, the architect went crazy and decided to decorate the house with the river's inhabitants.

E) It was constructed in 1017-1024 and served as a main entrance to Kyiv. Great tower with Annunciation Church delighted contemporaries and terrified enemies with its inaccessibility. The name of the Gate in Kyiv reminds of a famous entrance to Constantinople.

You have 5 minutes.

2

3

4

4. Feedback.

Teacher. Are you ready?

The first picture. What can you see here? (The students name sights of Kyiv).

What part of the text corresponds to this picture?

5. Speaking

Card 3

Fill in the missing parts of the dialogues. Make up your own dialogues in pairs.

a)

– I am going to stay in your city for a couple of days.

What should I see in the first place?

– ...

– Yes, I, was going to start sightseeing with the center, too. What would you recommend me to see?

– ...

– How do I get there?

b)

– What are your plans for Saturday?

– ...

– Let's do the sights. They say the town is famous for many places of interest.

– ...

– We'll start with the Golden Gates. We'll get there by trolley-bus.

– ...

– It's only a few blocks from there. We'll visit it too. What else are you interested in?

– ...

c)

– Excuse me, sir, can you tell me the way to Shevchenko Park?

– ...

– Thank you. How far is it from here?

– ...

– Is there a bus from here to Shevchenko Park?

– ...

– Thank you.

III. Conclusion

1. Homework.

Imagine the situation: you are a travel-agency clerk. Write an advertisement about Kyiv sights to draw the attention of your future clients 10-12 sentences long.

2. Summarizing.

Teacher. What have you done today?

How can you use your knowledge?

Today we had the practical lesson where we used our knowledge and skills of the topic «My city». I'd like to thank you for good work at the lesson. I give excellent marks to ..., good – ..., etc.

I wish you would be healthy and wealthy.

The lesson is over. See you later.

OUR FUTURE LIFE. CHOOSING FUTURE PROFESSION

АНГЛІЙСЬКА МОВА, 10 КЛАС

***Оксана ВЕСЕЛКА, учитель англійської мови
Центру дистанційної освіти
«Джерело», м. Київ***

Урок розроблений, записаний та розміщений для використання в системі дистанційного навчання Moodle, адаптованої під наш Центр дистанційної освіти «Джерело».

Мета:

- поповнити словниковий запас учнів;
- покращити сприймання аудіо/відео без субтитрів і скриптів;
- удосконалити навички усного мовлення, аудіювання, читання та письма;
- потренувати навички роботи з інформацією, висловлення власних думок іноземною мовою;
- поглибити знання з теми «Робоче життя. Обираємо майбутню професію».

Методи навчання:

- Словесний – розповідь, пояснення.
- Наочний – таблиці, схеми, відео, презентація.
- Демонстративний – асоціації, проекти.
- Частково-пошуковий – асоціації, проекти.

Інтерактивні методи навчання: мозкова атака, проблемно-пошукове завдання, асоціації, коло ідей, логічне мереживо, альтернатива, перегляд відеосюжету, вибіркоче читання.

Форми, методи та прийоми роботи: індивідуальна, фронтальна, робота з мультимедійними засобами.

Очікувані результати:

- Вільно оперувати лексичним матеріалом.
- Уміти висловлюватись монологічно.
- Уміти чітко і правильно висловлювати свої думки.
- Вільно сприймати відео й аудіо матеріали.
- Зробити висновки з отриманого матеріалу для майбутнього.

Обладнання: ноутбук, підключення до мережі інтернет, відео з YouTube «The 5 Trends Shaping the Future of Work», відео пояснення граматичного матеріалу, записане вчителем, аркуш паперу і ручка.

Хід уроку

1. Greetings.

Teacher: How are you today? What news do we have today? What is happening in the world?

Student: Hello. I'm fine. The world is changing so fast. There are a lot of news. I didn't have time to watch it.

2. Підготовка до сприймання матеріалу (Актуалізація досвіду й опорних знань учнів).

2.1. Warming up activity.

Teacher: Have you heard that Elon Musk has unveiled plans for a new spacecraft that he says would allow his company SpaceX to colonize Mars, build a base on the moon, and allow commercial travel to anywhere on Earth in under an hour. So will we have different world soon?

Student: Oh, very interesting news. Elon Musk is a genius, maybe one day we will travel so quickly and will live on Mars.

Teacher: Want to remind you not to forget to stop the video and answer my questions orally or in the written form because we will check your knowledge on online consultation!

3. Мотивація навчальної діяльності учнів.

The student should answer the questions trying to predict his future plans, intentions.

Teacher: So how do you think what will happen in the world in 10 years?

Student: If the Third world war doesn't happen we will live in a real-digital world with a lot of other more developed equipment.

Teacher: Where will you be and what will you do?

Student: If the Third world war doesn't happen we will live in a real-digital world with a lot of other more developed equipment.

Teacher: Where will you be and what will you do?

Student: I think I will be here or in Canada, for example, I think I will finish the university and work, maybe I will have my own family, who knows.

Teacher: Do you have any plans for future? What are you going to do?

Student: Yes, I have (No, I don't). I'm going to finish university and have a job or start my own business.

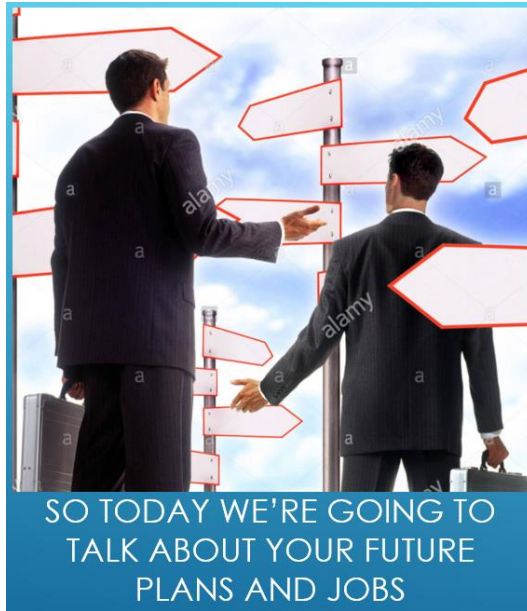
Telling my own thoughts:

Teacher: I think that the world will be very and very different. And people will need to get used to it. And also we will change our life and work because of a new digital world.

4. Інформування теми, мети, завдань уроку.

Teacher: So today we're going to talk about your future plans and jobs.

5. Сприймання та первинне усвідомлення учнями нового матеріалу.

5.1 Find out new words.

Teacher: Let's look at professions and give the definitions of them. Are they used nowadays?

An advertising executive 	A call center worker
A servant 	A farm labourer

LET'S LOOK AT PROFESSIONS AND GIVE THE DEFINITIONS OF THEM. ARE THEY USED NOWADAYS?

Can you explain in your own words what does do?

- An advertising executive
- A call center worker
- A servant
- A farm labourer
- A fisherman
- A governess
- A miner
- A system analyst
- A social worker
- A PR consultant

Will you choose one of these professions?

Student: Yes, I can explain each word:

- An advertising executive – is a person who creates and sell the advertisements.
- A call center worker – a person who gives support using a phone/online chats when you have questions or you complain.
- A servant – a person who live/work with you and help you.
- A farm labourer – a person who has his own farm business and work only with it.

- A fisherman – a person who likes fishing.
- A governess – a person who teaches children and look after them.
- A miner – a person who does a real hard work: dig for coal in the mine.
- A system analyst – a person who is in charge of computers and a network in the office.
- A social worker – a person who help old people and people who can't look after themselves.
- A PR consultant – a person who represents the brand/company to people.

Student: Truly speaking, I don't know if I want to choose one of these professions. Because they are the professions of the past.

5.2 Reading and discussion.

Teacher: Let's read the text. Read it on your own.

The text

A job no one did twenty years ago

Today there are nearly a million call-center workers in the UK but twenty years ago the job didn't exist.

What's it like to work in a call center? Nicki Mathews, 18, says, she's typical. 'It's a job for people like me, who don't know what they want to do! You have to answer calls all day so it's very repetitive. It's stressful, the callers shout at you but you aren't allowed be rude. It's really strict – the supervisors make you follow a script and they listen to your calls to check.

They don't let you take breaks between calls. In some call centers, they don't let you go to the loo! It's not so bad where I work. If a caller upsets us, they let us have a break until we feel better. And they let us chat between calls – in some call centers, that's not allowed! We have a laugh and you meet lots of people, because no one stays long!'

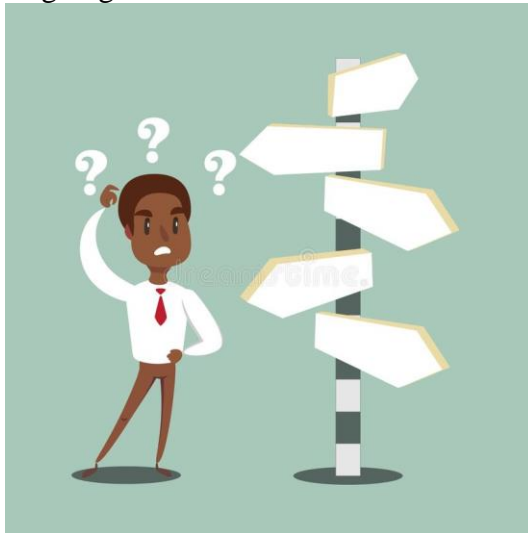
Teacher: Let's answer the following questions about the text:

What does the call-center worker do? Is it a hard work? What would you enjoy or hate about this job?

Student: Answer the calls all day. Yes, it is a hard, stressful work. I think I would hate the screaming callers and enjoy my help.

5.3 Watching and analyzing the video. Expressing thoughts.

Teacher: Do you have a future career in your mind? What are you going to do in the future?

Student: Yes, I have, but I won't tell to anyone. Time will show what I am going to do in the future.

Teacher: Let's watch a video about future trends in work (<https://www.youtube.com/watch?v=LrhmHbDLM8o>):

Script:

00:00

There is something going on in the world of work today, some kind of an evolution

00:05

that's forcing organizations to think

00:06

differently about what it means to be an
00:08
employee or a manager and even what it
00:11
means to actually work. There are five
00:14
trends that are causing this evolution
00:16
to happen, five trends that are forcing
00:18
organizations to challenge everything
00:20
they know about work. These five trends
00:24
are globalization, mobility, Millennials
00:27
and changing demographics, new behaviors
00:29
and technology. Globalization is causing
00:33
the world to become like one giant city.
00:35
The language that you speak, the culture
00:38
that you subscribe to, the currency that
00:40
you transact in and where you are
00:42
physically located are all starting to
00:44
matter much less. This means that
00:47
organizations can tap into talent
00:49
anywhere in the world.
00:51

Mobility is allowing us to stay
00:53
connected to people and information
00:55
anytime anywhere and on any device. This
00:59
means that work is no longer a place you
01:01
go to, it's something that you carry with
01:03
you in your pocket wherever you are.
01:06
Millennials are expected to comprise 50%
01:09
of the workforce by 2020 and 75% of the
01:13
workforce by 2025. Millennials are
01:16
digital natives that expect and want to
01:19
work in ways that reflect the year we
01:22
live in. Most people live in 2015 but
01:26
work at companies that operate like
01:28
they're in 1975. Although Millennials are
01:31
driving enormous organizational change,
01:33
it's important to remember that the
01:36
future employee is anyone that is
01:38
changing their behavior and mindset to
01:40

adapt to the changing workforce. This
01:43
means it doesn't matter if that person
01:45
is 22 or 62. New behaviors are rapidly
01:49
entering our organizations,
01:51
for example we are all comfortable
01:54
living a more public life, we share our
01:56
thoughts and blogs, post reviews on Yelp,
01:58
have our entire professional history on
02:01
LinkedIn, share pictures on Instagram,
02:03
rant on Twitter and engage in open
02:06
conversations on Facebook. In fact,
02:08
virtually every aspect of business
02:11
behavior has changed, including the way
02:13
we share, communicate, collaborate, teach,
02:16
learn, find information, access technology
02:19
and create content. This is forcing
02:22
organizations to fundamentally rethink
02:24
and reimagine the way we work.
02:26

Technologies, such as Big Data wearable
02:29
devices, collaboration platforms, the
02:32
Internet of Things and cloud computing
02:34
are enabling us to work in new ways
02:36
while keeping us more engaged and
02:38
productive. In the future of work
02:40
technology is the central nervous system
02:42
of the organization that enables
02:44
everything else to function together.
02:47
These five trends combined with an
02:49
unprecedented war for talent is forcing
02:52
organizations to shift their mentality
02:55
from creating a place where they assume
02:57
employees need to work to creating
02:59
an environment where employees want to
03:02
work. When we think about the future work
03:05
the organizations that can most
03:08
effectively make this shift from need to
03:11

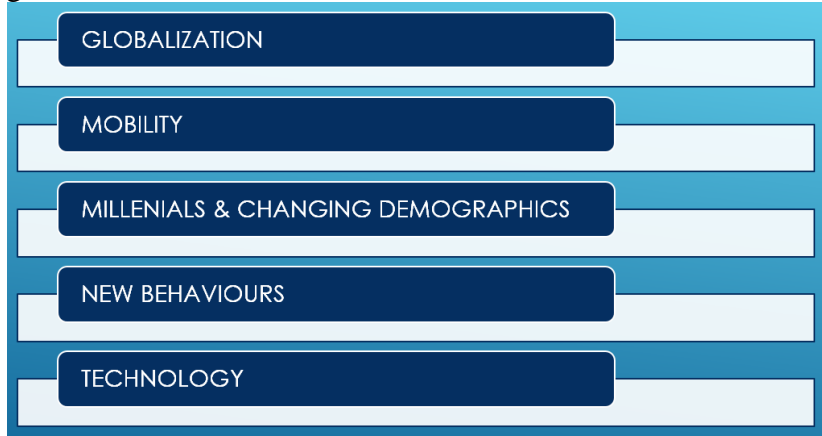
want are the ones who will be able to

03:13

attract and retain top talent.

Teacher: Express your thoughts on the following questions:

There are five facts which cause the changes in the organization of work.

Teacher: How will these trends influence our life and work?

Student: Yes, they will. Work will be different.

Teacher: What do you think about mobility? Do you want to sit in the office or work at home?

Student: I think it's cool. I don't want to sit in the office. Even now I study at home.

Teacher: Do you see yourself in the characteristics of Millennials?

Student: Yes, of course, but I'm between Millennials and the generation «Z».

Teacher: What the difference between previous workers and nowadays/future workers?

Student: New workers are free. They don't like to have standards.

Teacher: How will technology be changed in some years?

Are you going to work in a such new way?

Student: They will be easier, smaller, cleverer. Yes, I'm going.

5.4 Grammar time. New grammar material

Teacher: So today we are going to talk about the expression of our intentions, plans and predictions!

I am going to meet my friends today.

Look! The vase is going to fall.

I believe that the end of the world will not come.

Teacher: What is the difference? Which sentence expresses intention, plan, predictions based on evidence and prediction based on thoughts?

Student: The difference is in meaning.

I am going to meet my friends today, -intention / plan

Look! The vase is going to fall. – prediction that we evidence

I believe that the end of the world will not come. – prediction

Teacher: Let's watch the video about the difference between 'going to' and 'will'.

Let's train the usage of 'going to' and 'will':

Exercises:

*Will: predictions

Complete the predictions with will or won't

1. I think we'll be there in about an hour.
2. Do you believe people _____ live longer in the future?
3. Tim is so lazy – I'm sure he _____ get into a good university.
4. Do you think Stephanie _____ come to class today?
5. Don't look so worried, I'm sure it _____ hurt at all.

Answers:

2 will 3 won't 4 will 5 won't

**** going to and will**

Complete the sentences with going to or will.

1. Why are you reading a computer magazine?' I'm going to buy (buy) a new computer and I want to find the best price.'
2. Look out! The ice is breaking! You _____ (fall) in the river.
3. I'm sure your _____ (have) a fantastic holiday in Florida.
4. Melanie says she _____ (look) for a job after the summer holiday.
5. Most people believe that the economic situation _____ (get) worse next year.
6. The sun is shining and the weather forecast is good: it _____ (be) another fantastic day.

Answer: 2 are going to fall. 3 will have 4 is going to look 5 will get 6 is going to be

Teacher: So now we can predict your future plans and your future profession. Tell about your plans, intentions and make predictions for your future life. Don't forget to use 'going to' and 'will'.

6. Осмислення об'єктивних зав'язків і відносин у досліджуваному матеріалі й розкриття внутрішньої сутності отриманої інформації.

6.1 Getting new extra information for self-development.

Teacher: How do you think which professions will exist in the future? Let's find out about some professions that are predicted to be used in the future.

Student: I don't know. Time will show.

Teacher: Let's read about such interesting professions and on online-consultation we will discuss.

Nostalgists

Nostalgists re interior designers who will be tasked with helping the wealthy elderly design spaces that reflect their favorite decades. Whether this means recreating a 1980s living room or a 1950s kitchen, nostalgists will help recreate happy memories for their clients. This career path combines the roles of therapist, historical researcher and interior designer, and an eye for historical detail is essential.

Telesurgeon

Telesurgery (also known as remote surgery) allows trained surgeons to operate on patients remotely using robotic arms, a master controller and a sensory system that provides feedback to its user. This is a concept that's already being practiced.

Telesurgeons will specialize in performing surgeries on patients in far off locations. In addition to a degree in medicine, these surgeons will have backgrounds in robotics and telecommunication technology.

Rewilder

The rewilder's job will help undo the damage that humans have caused to the countryside. This means tearing down fences or ripping apart roads and replacing them with forests and natural greenery.

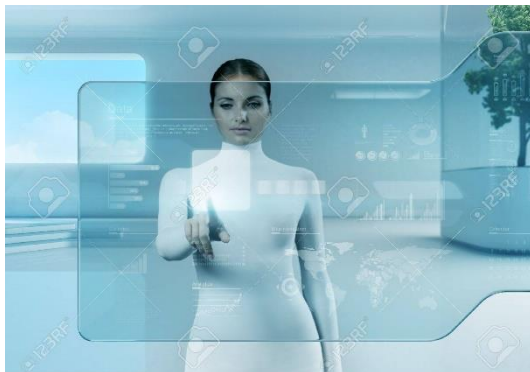

Folks interested in wildlife management, agriculture and environmental sciences will be great fits for this career.

Simplicity Expert

Simplicity experts will find ways to help businesses streamline and simplify their day-to-day operations. They'll be tasked with condensing three days of work to half an hour of work or reducing 15 administrative steps down to just three.

Folks who excel at math, have an eye for design and a keen sense of human connections will do well in this line of work.

7. Узагальнення та систематизація знань з уроку.

Teacher: Don't forget to use all that we have learned today:

How do you think? Will these professions really exist? If yes, how will they change the world? If no, which professions will appear?

Student: I think, everything is possible. Yes, they will change the world.

8. Підбиття підсумків уроку.

Thank you for your work today. So now you can express your future plans using different grammar constructions and you can freely talk about your future life. This lesson should help

you to think and be prepared that it's time to be ready to open a new page in your life – future grown up life. So hope that our lesson will help you choose the future professions if you haven't done it before. If you have made your choice – I believe that everything in your life will be as you want it to be. Good luck!

9. Повідомлення завдання.

The home task is [HERE](#) (click on the link):

The task: just imagine that you are planning (predicting) your future life which will be in 10 years. Take some pictures (of work, a house, a car that you think you will have in the future) put in on the piece of paper and on another side of paper describe your intentions and plans, using 'going to' or 'will'.

Upload the task into the Task after this lesson. Wait for you on online consultation. Don't forget to pass control questions after the lesson to check your knowledge.

10. Проходження контрольних запитань для закріплення матеріалу.

Контрольні запитання:

Match the words with definitions:

A call center worker – a person who gives support using a phone/online chats when you have questions or you complain.

A fisherman – a person who likes fishing.

A social worker – a person who help old people and people who can't look after themselves.

A miner – a person who does a real hard work: dig for coal in the mine.

An advertising executive – is a person who creates and sell the advertisements.

A PR consultant – a person who represents the brand/company to people.

Complete the sentences with going to or will.

Look out! The ice is breaking! You _____ (fall) in the river.

I'm sure your _____ (have) a fantastic holiday in Florida.

Melanie says she _____ (look) for a job after the summer holiday.

The sun is shining and the weather forecast is good: it _____ (be) another fantastic day.

Most people believe that the economic situation _____ (get) worse next year.

Do you believe people _____ (live) longer in the future?

INSPIRATION. MASTERPIECES

АНГЛІЙСЬКА МОВА, 10 КЛАС

Олена ВАРФОЛОМЄЄВА, учитель англійської мови СШ № 296, м. Київ

Lesson Focus: Grammar/Speaking

AIMS:

Main:

By the end of the lesson students will be able to recognize, understand the difference and use the Past Conditional in the context of famous artists and talk about famous artists and their masterpieces using the Past Conditional.

Subsidiary:

Students will have developed their pronunciation skills, listening and speaking skills.

Students have learnt a new set of vocabulary related to the topic ‘Inspiration. Masterpieces’ and will be able to discuss, describe and compare the life of the famous artists.

Evidence:

Students can use the Past Conditional correctly, can make negative and question forms. Students will have developed and improved their Reading sub-skills and they will be able to talk about the famous artists. I hope Students will do skimming/scanning tasks successfully.

Personal Aims:

Be more patient and not finishing the sentences instead of Students. Reaching agreement at FB stages, avoiding repeating with the chorus, checking HOs while giving instructions, avoiding answering my own CCQs, exemplifying instructions and avoiding repeating them twice, nominating Ss after Qs, living enough time for FB on accuracy.

Class Profile:

9 Ukrainian students: 3 males and 6 females. Students are at intermediate level: four students are stronger, three students are weaker and one student is the weakest. Students are highly motivated and enthusiastic.

Pace of the lesson is appropriate.

Assumptions:

I expect students to know some vocabulary related to the topic and the material of the lesson is useful as well as enjoyable at the same time. But I think the Past Conditional is a difficult task for students' understanding.

Anticipated problems and solutions:

Problem 1 – Students might not have enough time to do all what I've planned.

Solution 1 – I'll set up time limits for the activities, change my pace and control time carefully. Follow the plan.

Problem 2 – Grammar task is too difficult for students. I can't predict how well they deal with this task and use the Past Conditional successfully in their Freer Practice.

Solution 2 – Give short and exemplified instructions. Use appropriate interaction pattern and give students more practice

Equipment:

Textbook, self – designed grammar presentation and handouts, cards with grammar material, video and handouts with song lyrics 'Starry Starry Night', Students' presentations, videos and posters.

Procedure:

1. Lead – in

Aim: to create interest, to activate Students' schemata (focus on Students' background)

Time and Interaction: The whole class/T-Ss (2 min)

Teacher: Hello everyone! Good day my lovely students, colleagues and guests!

I'm so happy to see you today! How are you getting on? Are you in a good mood today? I hope you are doing well and you'll be active, supportive and enthusiastic at the lesson.

Welcome to our lesson.

I want you to listen to the song and think what this song is about.

(The song 'Mona Lisa' is playing...)

What is this song about? What are we going to talk about? (Students' answers).

2. Set up the context

Aim: to elicit or explain the meaning of words 'Art' and 'artist'

Time and Interaction: T-Ss/S-S (5 min)

Teacher: I know how greatly you love Art and adore it. Art is a part of our life. It helps us to live and relax. It's difficult to imagine our life without Art.

Today we'll continue to talk about 'The World of Painting'. You have already learnt much about different kinds of Art and about famous artists. We'll get acquainted with some facts from their lives and some of their pictures.

So, how do you understand the word **Art**? What is **Art** for you? What does the word **Art/ an artist** mean?

(Students are asked to take notes with definitions, then read the definitions and make Mind-map about Art and artists)

Student 1: Art is the creation or expression of what is beautiful, usually in visual form.

Student 2: I think that art is something in which imagination and personal taste are more important than exact measurement and calculation.

Student 3: Art is a poem without words.

Student 4: Art is the imitation of nature.

Student 5: Famous Russian musician M. Mussorgsky was sure that 'Art is a means of addressing humanity' and I think it is the most complete definition of art.

Teacher: And now I'm interested to know who we can call **an artist?**

Student 1: An artist is a person who practises one of the fine arts, especially painting.

Student 2: I think that an artist is a person who acts with skill and good taste.

Student 3: An artist is a professional performer.

Teacher: What types of pictures do you know? **Possible answers:**

Landscape, seascape, still life, historical pictures, genre painting, scenes of daily life, portrait, cityscape, etc.

Teacher: What styles of art can you name?

Possible answers: Romantic, classical, realistic, impressionist painting, abstract, expressionist, post-impressionist, etc.

Teacher: And now I would like to ask you what an artist needs to paint a masterpiece and what an artist needs to create something unusual.

Student 1: An idea.

Student 2: Inspiration.

Student 3: A strong desire to create something.

Teacher: You are right, but it seems to me that we must mention one more thing – an object.

It often happens that a very ordinary thing becomes the object of a great masterpiece.

Thank you very much for your ideas.

3. Gist Reading for general idea. Skimming for specific information

Aim: to practise reading for gist, to give Ss a reason for reading and improve their skimming subskills, to orientate Ss to the overall content of the text, to elicit ideas and ask Ss to give reasons
Time and Interaction: The whole class/ T-Ss (1 min for Gist Reading and 2 min for ICQs/CCQs) Teacher asks students

to read the texts in order to answer some further checking questions. Teacher sets time limit here and after reading – sound signal.

ICQs:

Teacher: -Do we write? – (No)

-Do we listen? – (No)

-What are you going to do? – (Read)

-Should you translate unknown words? – (No)

-Do you read in detail? – (No)

-How much time do you have? – 1 min **CCQs:**

-What did Van Gogh paint?

(the clouds, the stars and the moon)

-What illness did he have? (epilepsy)

-Who painted 'The Scream'? (Munch)

-What type of painting is 'The Scream'? (expressionist)

-What illness did Munch suffer from? (depression)

-Is the Magritte painting the daytime or night time?

(both)

-What did he want his painting to be like? (puzzles)

-Which adjectives describe it best? (beautiful, weird, scary, disturbing, moving, original, intellectual)

Teacher: Which of the paintings would you like to have in your room/at home? Why?

4. Test-based Grammar presentation (focus on Meaning, Form, Pronunciation)

Aim: to read the sentences, to do the checking questions as a class and elicit the Past Conditional, to reach agreement with Students, to check understanding

Time and Interaction: T-Ss (5 min)

Teacher: Let's look at the examples. (Teacher uses a presentation)

Read the sentence and answer the questions.

If Van Gogh's vision had been 'normal' he could have sold more than one painting in his life.

CCQs:

1. Are we talking about the present or the past? – About the past.
2. Is it real or imagined past? – Imagined.
3. Was Van Gogh's vision 'normal'? – No.
4. Did he sell more than one painting in his life? – No.
5. What are we doing? – Speculating about a different past. Munch might not have painted 'The Scream' if he had felt good.

CCQs:

1. Did it happen in the past? -Yes.
 2. Did Munch feel okay? – Better.
 3. Did he paint 'The Scream'? – Yes.
- If Magritte hadn't wanted to make people think, he would have painted a starry sky.

CCQs:

1. Did it happen in the past? – Yes.
2. Did Magritte want to make people think? – Yes.
3. Did he paint a starry sky? – No.

Teacher: What do we call it?

Students: the Past Conditional.

5. Guided Discovery

Aim: to guide Ss to the meaning, form and pronunciation of the Past Conditional.

Time and Interaction: T-Ss (3 min).

Teacher: Look at these sentences/examples again and complete the pattern.

When do we use the Past Conditional?

Concept

We use the Past Conditional to talk about unreal past situations that we only imagine and their imagined consequences. It is called 'Impossible Conditional'. It can be used to express regret or relief.

Teacher: How do we form the Past Conditional?

You need to focus on that the Past Conditional consists of two parts; the *if clause* (condition) and the *main clause* (result). The *if clause* can come before or after the main clause. The two clauses are separated with a comma.

We form the Past Conditional like this:

(condition) (result)

If + Past Perfect tense, would/could/might + have + the 3rd form of the verb

Teacher: Which tenses do we use in each part?

(Students' answers)

CCQs:

- Do we use have + V2 in the condition sentences? – No.

Had + V3

- Do we use V2 in past perfect? – No. V3.

- How do we form a result sentence? – would/could/might + have + the 3rd form of the verb

Teacher: Let's focus on pronunciation – Contractions.

Eg: I'd been /aidbi:n/

He'd been painting /hidbi:n paintin/

6. Controlled Practice

Aim: to practise usage of the Past Conditional in a controlled way

Time and Interaction: Individually/S-S (3 min)

Task 1 (Grammar: the Past Conditional)

Students go through the example, then do the task – Gap filling. Set time limit here.

After that students check and compare the answers in pairs.

Teacher: It's time to practise. I will give you some cards with sentences.

You will fill in each gap. Do the task individually. You have 1 min. Then check and compare answers with your partner.

Teacher: Do you have the same? Correct?

Good job!

7. Feedback/ Language clarification

The teacher will clarify problem areas if students ask the questions.

Aim: to elicit and confirm answers and clarify problems areas if it's necessary

Interaction: T – Ss

8. Project Work (Students' presentations).

Aim: to generate interest in the topic and discussion, to allow students to express themselves.

Time and Interaction: T – Ss/S-S (9 min).

Teacher: Look around, please. There are so many amazing pictures! Which is my favourite painting? Can you guess?

Who are considered to be the greatest painters in the world? Do you know their masterpieces?

(Students are asked to present their projects about famous artists and give interesting facts about their lives and paintings. Artists and their masterpieces; Vincent Van Gogh and 'Starry Night', Edvard Munch and 'The Scream', Rene Magritte and 'The Empire of Lights', Claude Monet and 'Water Lilies', Leonardo da Vinci and 'Mona Lisa'.

9. Singing a song 'Starry Starry Night'

Aim: to give opinions; reasons and examples about the picture 'Starry Starry Night'

Time and Interaction: The whole class/S-S (1 min)

Teacher: What can you say about this picture? What is your opinion?

Students give their opinions about the picture 'Starry Night'

10. Controlled Practice

Aim: to provide students with practice at using the Past Conditional in a controlled way, to allow students to express themselves

Time and Interaction: Pair work/S-S (5 min)

Task 2 (Grammar; the Past Conditional)

Students are given the cards with situations. They are asked to rewrite them in one sentence using the Past Conditional.

Then Students check and compare each other, remembering some facts and share ideas with their partners.

11. Freer Practice

Aim: to provide Ss with practice at using the Past Conditional in a freer way, to allow students to express themselves

Time and Interaction: The whole class/S-S (8 min)

Communication activity

Teacher: Tell the class two or three interesting things/facts which you have known today about famous artists using the Past Conditional.

Open-class feedback.

12. Feedback focus on content and accuracy

Aim: to provide and encourage students with feedback on context and possible errors.

Time and Interaction: T-Ss (2min).

Teacher gives feedback on content and accuracy if necessary.

13. Homework.

Teacher shows a short episode of a film.

The task is to watch a movie ‘With Love Vincent’ and write 10 sentences about Vincent Van Gogh using the Past Conditional.

Завдання 2: Складіть план-конспект уроку англійської мови в 10-11 класі, враховуючи запропоновані зразки, сучасні вимоги та методичні рекомендації (на базі підручників англійської мови профільного рівня середньої освіти).

Завдання 1: Проаналізуйте сценарії позакласних заходів для старших класів середньої профільної школи.

Науково-методичний журнал «Іноземні мови в школах України» № 2, 2018. С. 52-55.

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ТУРНІР «МОВИ – ЦЕ ВАЖЛИВО!» ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ РІДНОЇ МОВИ

Ніна СКОРЕДНОВА, учитель української мови і літератури, учитель методист Політехнічного ліцею НТУУ «КПІ», м. Київ; Вікторія ГОРДІЙЧУК, учитель англійської мови, учитель вищої категорії Політехнічного ліцею НТУУ «КПІ», м. Київ

Мета: ознайомити учнів зі скарбами рідної мови, виховувати патріотичні почуття, інтерес до історичного минулого, мистецьких надбань нашого народу, прищеплювати любов і повагу до української мови, толерантне ставлення до інших мов.

Обладнання: мультимедійна презентація, аудіозапис конкурсних пісень, надруковані завдання для команд.

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

Учитель. «Мови – це важливо!» – цей вислів обрано ЮНЕСКО гаслом Міжнародного дня рідної мови.

21 лютого представники всіх націй і народів світу відзначають Міжнародний день рідної мови (або, як його ще називають Міжнародний день материнської мови (англ. International Mother Language Day). Свято було започатковано в листопаді 1999 року на тридцятій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО в Парижі. Про «підтримку мовного та культурного різноманіття та багатомовності» – звучало в заголовку документа.

Оскільки з 6 000 розмовних мов світу близько половині загрожує зникнення, ЮНЕСКО прагне підтримувати мову як ознаку культурної приналежності особи. Окрім того, організація вважає, що вивчення іноземних мов та багатомовність є ключами до взаєморозуміння та взаємоповаги.

Тому саме в цей день ми спробуємо з вами з'ясувати, наскільки володіємо цими рисами.

(Клас ділиться на 3 команди. Кожна з команд обирає собі назву і капітана).

Конкурс «Літературна ідентифікація»

(Команді надається текст із описом характерних рис літературних персонажів англійською мовою, вони мають назвати літературного героя).

1. Wonderful girl with a natural desire to love and be loved, to be happy in family life. For some it is pride, the soul of the people, for others – the killer. One of the heroes of the work says about it: 'This girl is not just so ... She's our voice. This is a song. She's a soul»

2. The earth is his goal, money is his means. Of these two things, he makes up his mind about life. He does not trust anyone, he runs as if he is out of his mind, hurrying the hirelings, he counts every piece of bread. His soul is fully governed by wealth and money.

3. An energetic, determined, brave, faithful friend, she patiently endures the poverty of wandering life and helps her lover on his way more than once, rescues him from misery. She struggles selflessly for his life. She is ready for self-sacrifice, saving her beloved she dies.

4. Outstanding Ukrainian heavyweight. He was recognized as the most powerful man of the planet in the previous century. This man embodies the best features: nobility, generosity, honesty, diligence.

5. Community leader. He is over 90 years old and has given his entire life to this community. Refuses to rescue his son, guided by the interests of the people. With his hand he sends a huge stone into a pile where, besides his enemies, his son was.

Конкурс «Мистецька подорож»

(За описом назвати, який письменник пов'язаний із цією місцевістю).

Командам роздаються короткі описи різноманітних місцевостей англійською мовою і портрети письменників.

1. According to the legend, Chernihiv was named in honour of the first local prince – Black. Today there are many different legends and translations associated with the city's name. This is one of the first cities was informed about the uprising of Bogdan Khmelnytsky. The rise of Chernihiv's life began when he became a part of the Cossack and Hetman State and became the centre of the Chernihiv Regiment. At this time, the flowering of Chernihiv's cultural life flourished, it became one of the most important cultural centres of Ukraine.

2. Kiev is the capital of Ukraine, one of the largest and oldest cities in Europe. It is located in the middle reaches of the Dnipro, in the northern Dnipro. One of the oldest historical centres of Eastern Europe and Christianity – St. Sophia Cathedral – and Kyiv Pechersk Lavra is listed as a UNESCO World Heritage Site. According to the legends, the name of Kyiv comes from the name of Kyi – the oldest of the three brothers, who are considered to be the founders of the city.

Arsenivka is a tiny village (86 inhabitants) of Novomirgorod district, located on the left bank of the Great Vys River, which practically merged with the village Veselivka. On a lyrical and picturesque bank of the river, a memorable stone with an inscription on a marker was installed. It said there was the home of the famous Ukrainian writer's family.

Stratford-upon-Avon is a city in the county of Warwickshire in the UK, located on the river Avon. In the place where

Chapel Street goes to Church Street, there is a secondary school of King Edward VI. Perhaps it was here where a small writer studied in a room under a wooden roof.

Edinburgh is the capital and the second largest city in Scotland, the administrative centre of Edinburgh. Here is the University of Edinburgh – one of the main universities in the country. Edinburgh districts – the Old Town and the New Town – were included in UNESCO's list of World Heritage sites in 1995.

Greensboro is a city in the US, the third most populated city in the state of North Carolina. Located in the northwest of the state in the foothills of Piedmont in Guilford County. A city that is buried in greenery, therefore, the majority believes that it is named in harmony with the word «green». But it turned out not to be so simple. There is a monument to the courageous rebel general Nathanael Green, one of the most prominent generals of the War of Independence, in honour of which the city is named. Just so happy coincidence – both the surname of the general and the green beauty of the surrounding nature.

Конкурс «Мовні заморочки»

На дощі фразеологізми в картинках, необхідно вгадати, який фразеологізм і підібрати його відповідник іншою мовою (виділене – варіант, який мають дібрати учні).

	Українською	Англійською
	Голодний як вовк	Hungry as a hunter

	<p>Крутитися як білка в колесі</p>	<p>Busy as a bee</p>
	<p>Грошей кури не клюють</p>	<p>Rolling in money</p>
	<p>Коли рак на горі свисне</p>	<p>When pigs fly</p>
	<p>Леє як із відра</p>	<p>Raining cats and dogs</p>

	Ні пуху ні пера	Break a leg
---	-----------------	--------------------

Пісенний конкурс

Вгадати, яка пісня зашифрована в перекладі.

1. I thank you very much for being able to
 And thank you for what I understood
 Those things that are not explained even in books.
 Let there always a guardian be angel near you
 And I'll wander around here sometime,
 In order not to measure our lives in phone calls.

2. The branches of snowball trees have bent
 Mom, who have we prayed?
 How many children will it take
 not your war?

3. You were writing letters to St. Valentine
 wrote a desire for one thing only
 But you did not know the address where to send.
 He kissed you, you kissed him
 He loved you, you did not love him
 You were afraid of saying the truth, in order not to offend
 him.

4. Це пісня не для розбитих сердець,
 Не безмовна молитва для занепалих духом.
 Я не збираюся бути просто особою в натовпі,
 Ти почуєш мій голос,
 Коли я голосно прокричу.

(Якщо не здогадаються, відкрити далі)

Це моє життя,
Зараз або ніколи,
Я не збираюся жити вічно,
Я просто хочу жити, поки живий.
(Це моє життя)

Моє серце, як відкрита дорога.
Як сказав Френкі:
«Я зробив по-своєму».
Я просто хочу жити, поки я живий,
Це моє життя.

5. Учора всі мої проблеми здавалися такими далекими,

А сьогодні я не уявляю свого життя без них.
О, я вірю у вчорашній день.
Несподівано я став вже не тим, ким був раніше,
Зневіра опанувала мною,
О, вчора настало так раптово.

6. Перша річ, по-перше

Я говорю все, що думаю
Я запальний і втомився від звичного стану речей
Звичного стану речей
Друга річ

По-друге, не говори мені ким, я, по-твоєму, можу бути

Я в самотньому плаванні, господар мого моря
Господар мого моря.

(Якщо не здогадаються, відкрити далі)

Біль!

Ти зробив мене, зробив мене віруючим, віруючим

Біль, біль

Ти зламав мене, зібрав назад, віруючий, віруючий

Біль

Нехай кулі летять, нехай падають,

Моя удача, моя любов, мій Бог прийшли від
 Болі!
 Ти зробив мене, зробив мене віруючим, віруючим.

«Лексичний каламбур»

Дітям прикріплюють літери, побудувати задане слово.

	Українські слова		Англійські слова	
1 команда	Марко	корма	Cream	care
2 команда	Волос	слово	Break	bake
3 команда	Шкода	дошка	Ocean	once

«Who I am»

Одному представнику команди на спині (можна з допомогою обруча закріпити на голові) прикріплюють слово-іменник, команда формулює речення англійською мовою (для українських слів – українською), не використовуючи саме слово, так, щоб учень вгадав це слово. За вгадане з першого пояснення слово – 5 балів, за кожне наступне запитання – мінус бал. Кожній команді необхідно пояснити і вгадати по 2 слова кожною мовою.

1 команда	Teacher playwright	Література книга
2 команда	Journalist portrait	Оповідання герой
3 команда	Encyclopedia language	Епітет твір

Додаток 1

Літературний персонаж

1. Вродлива дівчина з природним бажанням кохати й бути коханою, щасливою в сімейному житті. Для одних вона – гордість, душа народу, для інших – убивця. Один із

персонажів твору про неї каже так: «Ця дівчина не просто так... Це – голос наш. Це – пісня. Це – душа». (Маруся Чурай)

2. Земля – його мета, гроші – його засіб. Із цих двох речей складається його уявлення про життя. Нікому не довіряє, сам гасає, як несамовитий, підганяючи наймитів, рахує кожний окрасць хліба. Його душею повністю керують багатство і гроші. (Герасим Калитка)

3. Енергійна, вольова, дужа, вірна подруга, вона терпляче переносить всі злигодні мандрівного життя і не раз допомагає коханому в дорозі, рятує його з біди. Самовіддано бореться за його життя. Готова на самопожертву, рятуючи коханого гине. (Соломія, «Дорогою ціною»)

4. Видатний українець, важкоатлет. Він був визнаний найдужчою людиною планети в минулому столітті. Цей чоловік утілює найкращі риси: благородство, щедрість, чесність, старанність. (Іван Сила)

5. Ватажок громади. Йому вже понад 90 років, і все своє життя ця людина віддала громаді. Відмовляється від пропозиції врятувати сина, керуючись інтересами народу. Своєю рукою посилає він величезний камінь у купу, де, крім ворогів, був і його син. (Захар Беркут)

Додаток 2

Мистецька подорож

1. За переказами, Чернігів отримав назву на честь першого місцевого князя – Чорного. Сьогодні відомо багато різних легенд і переказів пов'язаних з назвою міста. Це одне з перших міст, яке отримало повідомлення про повстання Богдана Хмельницького. Піднесення життя Чернігова почалося, коли він увійшов до складу Козацько-Гетьманської Держави і став центром Чернігівського полку. На цей час

припадає розквіт культурного життя Чернігова, він став одним з найважливіших культурних центрів України. (Похований М. Коцюбинський)

2. Київ – столиця України, одне з найбільших і найстаріших міст Європи. Розташований у середній течії Дніпра, у північній Наддніпрянщині. Один із найстаріших історичних центрів Східної Європи та християнства – Софійський собор та Києво-Печерська лавра внесені до списку Світової спадщини ЮНЕСКО. Згідно з легендами, назва Києва походить від імені Кия – найстаршого з трьох братів, яких вважають засновниками міста. (Ліна Костенко)

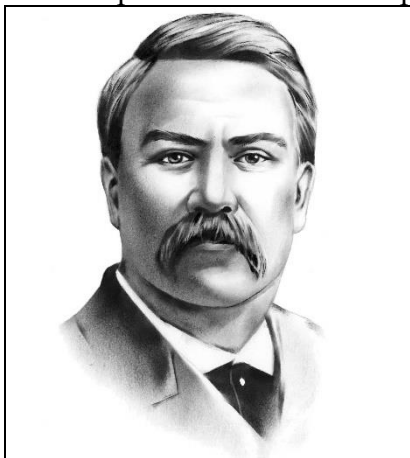
3. Арсенівка - крихітне село (86 жителів) Ново-миргородського району, розташоване на лівому березі р. Велика Вись, що практично злилося з селом Веселівка. На лірично-малювничому березі річки був установлений пам'ятний камінь з написом на меморіальній дошці, що саме тут знаходився будинок сім'ї відомого українського письменника. (І. Карпенко-Карий)

4. Стретфорд-на-Ейвоні (англ. Stratford-upon-Avon) – місто в графстві Ворикшир у Великій Британії, розташований на річці Ейвон. На місці, де Чепел-стріт переходить у Черч-стріт, знаходиться середня класична школа короля Едуарда VI. Можливо, саме тут, у кімнатці під дерев'яним дахом, навчався маленький письменник. (Шекспір)

5. Единбург (Ембра, англ. Edinburgh, шотл. Edinburgh, шотл. гел. Dim Eideann) – столиця і друге за величиною місто Шотландії, адміністративний центр області Единбург. Тут знаходиться Единбурзький університет – один з головних ВНЗ країни. Райони Единбурга – Старе місто і Нове місто – у 1995 р. були занесені ЮНЕСКО до переліку об'єктів Всесвітньої спадщини. (Конан Дойл)

6. Грінсборо – місто в США, третє за населенням місто в штаті Північна Кароліна. Розташоване на північному заході штату в передгірній країні П'ємонту в окрузі Гуілфорд. Місто, яке потопає в зелені, тому більшість вважає,

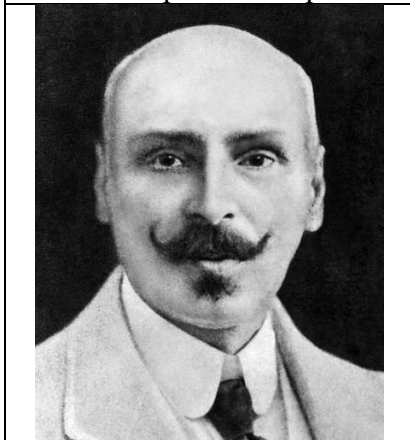
що і назване воно по співзвуччю із словом «грін» – «зелений». Але виявилось не все так просто. На площі височіє пам'ятник відважному генералові повстанців Натаніелю Гріну (Nathanael Green), одному з найбільш видатних полководців війни за Незалежність, на честь якого і названо місто. Просто так щасливо збіглося – і прізвище генерала, і зелена краса навколишньої природи. (ОГенрі)

Іван Карпенко-Карий

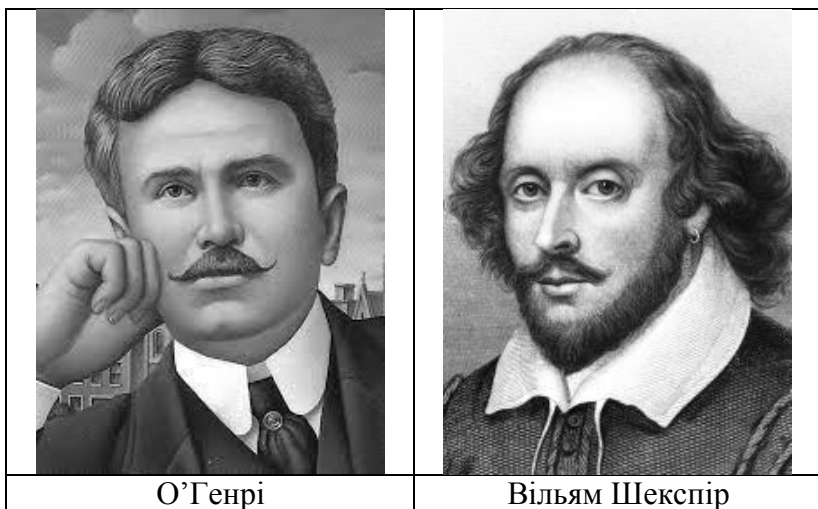
Конан Дойл

Михайло Коцюбинський

Ліна Костенко

Додаток 3

Пісенний конкурс

1. Я дуже дякую тобі за то, що я вмію
 І дякую тобі за то, що я розумів
 Ті речі, яких не пояснюють навіть в книжках.
 Хай буде біля тебе завжди ангел-хранитель
 І я десь тут поряд буду також бродити,
 Щоб не міряти наше життя в телефонних дзвінках.
 (Скрябін «Мама»)

2. Гілля калин похилилося.
 Мама, кому ж ми молилися?
 Скільки іще забере вона
 Твоїх дітей, не твоя війна? (Океан Ельзи «Не твоя
 війна»)

3. Ти писала листи Святому Валентину,
 Написала бажання одне-єдине,
 Але не знала адреси, куди відправити.
 Він тебе цілував, ти його цілувала,
 Він тебе кохав, ти його не кохала,
 Боялась правду сказати, щоб його не образити.

(Ірина Білик & ТІК – Не Цілуй)

4. It's my life (Bon Jovi)

5. Yesterday (Beatles)

6. Believer (Imagine Dragons)

TRIBUTE TO THE BEATLES

*Ірина БУГАЄНКО, учителька англійської мови
СШ № 129, м, Київ*

Party

Objectives:

- to involve students in extra-curriculum activities
- to improve students' speaking skills and pronunciation
- to practice listening comprehension
- to develop students' knowledge of the world musical culture

Video-, soundtracks

- I want to hold your arm
- Real love
- I'm happy just to dance with you
- Something
- And I love her
- Let it be
- Imagine
- Performed songs
- Girl
- Yesterday
- Yellow submarine
- Michelle
- All you need is love

PROCEDURE

Compere 1: It's been over half a century since The Beatles took America by storm, but they're still very much in our hearts. And how could they not be? John, Paul, George, and Ringo were experts in the love song department, and their heart-

warming lyrics resonate with us today just as much as they did in the 60s.

Compere 2: Even today, over 50 years later, their music continues to influence the artists and song lyricists of the modern era. Some of their songs are so unbelievably romantic that it's enough to make any girl swoon as soon as she hears the longing and passion with which they can sing about that greatest of forces: love.

Compere 1: *The Beatles* built a career pulling at our heartstrings and there's no better way to spend *Valentine's Day* than with the greatest band in the history of modern music. John, Paul, George, and Ringo wrote masterfully about the complexities of love and knew exactly how to convey it in song.

Compere 2: Their crooning has united lovers the world over and brought people closer together. They had over 400 songs in their short time together, but nearly 250 of those are original compositions written by just *four people*. This lengthy list makes picking a favorite love song hard, but there are some that certainly stand out more than others and are recognized as some of the most brilliant, lovely pieces of music ever written.

«*I Want to Hold Your Hand*»

Compere 3: Holding hands is the first big step in any young relationship and *The Beatles* captured this innocence perfectly in this mega-hit – «*I Want to Hold Your Hand*». While it may not delve deep into the complexities of love, «*I Want to Hold Your Hand*» has a melody that's impossible to get out of your head. (*Soundtrack of the song*).

«*Real Love*»

Compere 4: «*Real Love*» is a great note to go out on. This beautiful Lennon love song was actually marketed as a **Valentine's Day gift** when it was first released.

«*Thought I'd been in love before*

*But in my heart, I wanted more
Seems like all I really was doing
Was waiting for you»*

«I'm Happy Just To Dance With You»

Compere 5: Is there anything more romantic than a man who just wants to sway with you to romantic music all night? He's not looking for anything sweeter than to fall in love with you and hold you close.

*«I don't need to hug or hold you tight,
I just wanna dance with you all night,
In this world there's nothing I would rather do,
'Cos I'm happy just to dance with you»*
If that's not swoon-worthy, I don't know what is!

«Something»

From 'Abbey Road' (1969)

Compere 6: Was there really any doubt as to what the band's No. 1 love song would be? Upon the release of *Abbey Road*, the Beatles' last recorded album, both John Lennon and Paul McCartney put aside their arguments and were able to admit that George Harrison's masterpiece was the best song on the album. Frank Sinatra hailed the song as «the greatest love song of the past 50 years» (*Soundtrack of the song*).

Student 1: The first record «Love me do» was released in 1962 but it wasn't a great success yet. Later on they gave some concerts on TV and it gained them a real triumph. They were announced to be the best singers of the year. The «beatlesmania» spread all over the country. The British youth admired the music of «the Beatles» because it was so exciting, amazing and wonderful.

Student 2: In 1963 the band took part in the most popular British show «Royal Variety». The members of the royal family were present there and they liked the new stars. Fame and money

came to «the Beatles» but it wasn't sufficient for them. They wanted to win the hearts of the Americans.

Student 3: The manager of the band Brian Epstein went to America and organized an advertising campaign. So, when «the Beatles» arrived in America they were met by the crowd of 7000 people at the airport «The Beatles» impressed the Americans not only with the new style of music but also with their manners and breeding. All «The Beatles» were calm, intelligent and witty.

Student 4: In 1964 they shoot a film «A Hard Day's Night» and recorded an album with the same title. The first song there was «And I love her». It was the first ballade by Paul McCartney that he wrote for his girl-friend Jane Asher. (*Sound-track of the song «And I love her»*).

Student 5: In 1964 «the Beatles» made a world tour. In Australia they were met by a crowd of 80000 people at the airport. Everywhere they were met with astonishment and admiration. Fans started to pursue the group and it became even dangerous for the band to walk in the streets and at the restaurants. Sometimes they stayed indoors all the time between the concerts during this world tour. Anyway they continued to work, wrote new songs. In 1965 they recorded a new album «Help». The best song in it was «Yesterday».

Student 6: The tune to «Yesterday» may have arrived fully formed, like a divine gift, but it took Paul 18 months to come up with the lyrics. The breakthrough came while holidaying in Portugal in May 1965, and a month later he took the finished song into the studio. When he played it through, the other Beatles felt they could add nothing. The song topped *The Billboard* chart for four weeks, gave the group yet another million-seller and won the Ivor Novello Award for Outstanding Song of the Year. Almost 55 years on, «Yesterday» still justifies Paul's contention: «the most complete thing I've ever written». (*Group singing of the song by all the pupils present*).

Student 7: *Girl*» is a song written by John Lennon and performed by the Beatles on their 1965 album *Rubber Soul*. Lennon said «It wasn't just a song, and it was about that girl – that turned out to be Yoko, in the end – the one that a lot of us were looking for.» (*The song is performed by a group of four*).

«*Michelle*» is a love ballad with part of its lyrics sung in French. It was composed principally by Paul McCartney. On 2 June 2010, after being awarded the Gershwin Prize for Popular Song by President Barack Obama in a ceremony at the White House, McCartney performed the song for Michelle Obama, who sang along from her seat. Michelle Obama reportedly later told others that she could never have imagined, growing up an African-American girl on the South Side of Chicago, that someday a Beatle would sing «*Michelle*» to her as First Lady of the United States. (*The song is performed by a group of four*).

Student 8: During the year 1965 they again went to America and had a great success. Once they received 304 000 dollars for their concert. In 1965 they recorded another album «*Revolver*». The best song there was «*Yellow Submarine*». And again I ask the pupils to go out and sing the song for us and let's all of us sing out a refrain: «We all live in a yellow submarine, yellow submarine, yellow submarine...» (*The song «Yellow Submarine» is performed by all the pupils present*).

Student 9: Till 1966 The Beatles were at the top of the fame. But when during the interview to American journalists John Lennon said that the Christianity wasn't so popular as The Beatles. In fact, it caused an indignation in the society and the band had to leave the USA and continue their work in the studio, and they had stayed together till 1970. Their last mutual work was the album «*Let it be*». The best song here is «*Let it be*». (*The song «Let it be» is performed*).

Student 10: After 1970 «the Beatles» started to work separately, but only one of them has reached a success on his own. It is Paul McCartney who has been working up till nowadays. Obviously, if John Lennon hadn't been killed in 1980 by the mad man M. Chapman, he would have given the world

plenty of beautiful songs. The last song written by J. Lennon was «Imagine». This song is about a man who dreams of the world as a «brotherhood of men». (*The song «Imagine» is performed*).

Student 11: «*All You Need Is Love*» was written by John Lennon especially for Our World, the world's first televised satellite link-up between 25 countries worldwide.

«This is an inspired song, because they wrote it for a worldwide programme and they really wanted to give the world a message. It could hardly have been a better message. It is a wonderful, beautiful, spine-chilling record», Brian Epstein said.

«... it was for love. It was for love and bloody peace. It was a fabulous time. I even get excited now when I realise that's what it was for: peace and love, people putting flowers in guns», stated Ringo Starr.

Considered their most political song, «**All You Need Is Love**» is a clear call for peace and understanding. It still rings true to this day. Although the song isn't about stereotypical romance, you can't love someone else until you love yourself. (*Group singing of the song by all the pupils present*).

Compere 1: To crown it all I'd say that more than 60 years have passed since the first concerts of «the Beatles» and still their music is alive and popular because it's a music of high quality and the passing 60 years have proved it. We see that «the Beatles» are always «the Beatles»!

Завдання 2: *Розробіть сценарій позакласного заходу для учнів 10-11 класу (середня профільна школа), враховуючи запропоновані зразки, пізнавальні інтереси та запити старшокласників, сучасні методичні рекомендації до організації позакласної роботи в ЗЗСО.*

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Арванітопуло Е. Г. Навчальні проекти з іноземної мови для учнів старшої школи // Іноземні мови. 2007. №1. С. 14-18.
2. Арванітопуло Е.Г. Проектна робота з англійської мови учнів старшої школи // Бібліотечна журналу «Іноземні мови». Вип. 2 / 2003. К.: Ленвіт, 2003. 64 с.
3. Навчальні програми для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. 2017. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://bit.ly/3qjgqFG>
4. Науково-методичний журнал «Іноземні мови в школах України». К.: Педагогічна преса.
5. Науково-методичний журнал «Іноземні мови». К.: Ленвіт.
6. Ніколаєва С. Ю., Бориско Н. Ф., Майєр Н. В. Методика навчання іноземних мов і культур в європейському контексті у закладах вищої освіти: Навч.-метод. посібник для студентів магістратури. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2019. 100 с.
7. Полонська Т. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи. К., Педагогічна думка, 2014. 80 с.
8. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова [Текст] : навч. посіб. для студентів клас., пед. і лінгвіст. ун-тів / [С. Ю. Ніколаєва та ін. ; за ред. С. Ю. Ніколаєвої]. Ірпінь : Романенко Л. Л. [вид.], 2016. 397 с.
9. Профільне навчання іноземної мови у старшій школі – нагальна соціальна потреба : Концепція навчальних посібників елективних курсів з іноземних мов для учнів 10-11 класів профільної школи. Колектив

- авторів-співробітників відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України. 2015. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/32308741.pdf>
10. Редько В. Г., Пасічник О. С. Особливості конструювання змісту рівневого навчання іноземних мов у старшій профільній школі України // Проблеми сучасного підручника / Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України. К., 2012. С. 649-662.
 11. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах [Текст] : кол. монографія / [С. Ю. Ніколаєва та ін. ; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої]. Київ : Ленвіт, 2015. 443 с.
 12. Устименко О.М. Проектна технологія навчання іноземних мов і культур студентів мовних вищих навчальних закладів // Іноземні мови № 2 / 2017. С. 44-58.
 13. Устименко О. М. Типологія проектів у навчанні іноземних мов / О. М. Устименко // Молодий вчений : науковий журнал. Херсон : Видавничий дім «Гельветика». 2016. № 2 (29). С. 347-352. Режим доступу : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/2/83.pdf>.
 14. Boss S., Larmer J. Project Based Teaching: How to Create Rigorous and Engaging Learning Experiences. ASCD, 2018. 208 p.
 15. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors. Council of Europe, February 2018. 236 p.
 16. Harmer Jeremy. The Practice of English Language Teaching (Longman Handbooks for Language Teaching) / Pearson Longman; 5th Revised edition, 2015. 446 p.